

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Mükerrem AYYILDIZ

KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİ AÇISINDAN SİLLYON ANTİK KENTİ'NİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Turizm Rehberliği Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Mükerrem AYYILDIZ

KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİ AÇISINDAN SİLLYON ANTİK KENTİ'NİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Hava KESKİN

Turizm Rehberliği Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2021

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Mükerrem AYYILDIZ'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Turizm Rehberliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Ş. Bilsen ÖZDEMİR (İmza)

Üye (Danışmanı) : Dr. Öğr. Üyesi Hava KESKİN (İmza)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Ece ÖMÜRİŞ (İmza)

Tez Başlığı: Kültürel Miras Turizmi Açısından Sillyon Antik Kenti'nin Değerlendirilmesi

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 14/07/2021

Mezuniyet Tarihi : 12/08/2021

(İmza)
Prof. Dr. Suat KOLUKIRIK
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Kültürel Miras Turizmi Açısından Sillyon Antik Kenti'nin Değerlendirilmesi” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımda yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Mükerrem AYYILDIZ

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Mükerrem AYYILDIZ
Öğrenci Numarası	20185273007
Enstitü Ana Bilim Dalı	Turizm Rehberliği
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(X) Tezli Yüksek Lisans () Doktora () Tezsiz Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Dr. Öğr. Üyesi Hava KESKİN
Tez Başlığı	Kültürel Miras Turizmi Açısından Sillyon Antik Kenti'nin Değerlendirilmesi
Turnitin Ödev Numarası	1628411537

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 57 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 06/08/2021 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 4

alıntılar dahil % 4'tür..

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımca yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

...../...../.....

(imzası)

Danışmanın Unvanı-Adı-Soyadı

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	ii
KISALTMALAR LİSTESİ	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	v
ÖNSÖZ	vi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜLTÜREL MİRAS, TURİZM ve TÜRKİYE

1.1.Kültürel Miras Turizmi ve Türkiye	3
1.2.Bölge Turizmi ve Sillyon	6

İKİNCİ BÖLÜM

SİLLYON ANTİK KENTİ

2.1. Fiziki Coğrafya	9
2.2. Kentin Tarihçesi	9
2.3. Kent Yapıları	13
2.3.1. Savunma Yapıları	13
2.3.2. Sivil Yapılar	14
2.3.3. Dini Yapılar	16

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KOCAGÖZLER MEVKİİSİ'NDEKİ YEREL HALKIN TURİZME YÖNELİK BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi	18
3.2. Araştırma Yöntemi	18
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	19
3.4. Bulgular	20
3.5. Sillyon Antik Kenti'nin Dört Adım Modeli Çerçevesinde Değerlendirilmesi	25
SONUÇ	28
KAYNAKÇA	30
EK1: GÖRÜŞME FORMU	35
EK2: GÖRÜŞME FORMU	36
EK3: GÖNÜLLÜ KATILIMCI BİLGİLENDİRME FORMU	37
LEVHALAR DİZİNİ	38
LEVHALAR	40
ÖZGEÇMİŞ	57

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1.1	2018-2019 Yılı Miras Alanlarına Ziyaretçi Sayısı.....	5
Tablo 1.2	Antalya'daki Antik Kentlerin Ziyaretçi Sayısı.....	7
Tablo 3.1	Bölge Halkına Yönelik Görüşme Listesi.....	20
Tablo 3.2	Seyahat İşletmesine Yönelik Görüşme Listesi.....	20
Tablo 3.3	Yıllara Göre Perge Kenti Ziyaretçi Sayıları.....	27

KISALTMALAR LİSTESİ

- M.Ö.** : Milattan Önce
M.S. : Milattan Sonra
NTHP : National Trust For Historic Preservation (Ulusal Tarihi Koruma Vakfı)
UNESCO : United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)

ÖZET

Türkiye, dünyanın önde gelen turizm bölgelerinden biri olarak bilinmekte ve burada birçok turizm türünün uygulanmasına olanak sağlamaktadır. Bunlardan biri de kültürel turizmdir. Kültürel turizmin başlıca kaynağı antik kentlerdir. Bu açıdan oldukça zengin olan ülkemizde araştırmalar ile ortaya çıkarılmış antik kentler çok sayıdadır. Ancak bu alanların turizme kazandırılması her zaman bilinçli bir yaklaşımla gerçekleştirilmemektedir.

Bu çalışmanın amacı, canlı bir turizm bölgesi olan Antalya'nın bulunduğu antik Pamphylia bölgesinin kentlerinden bakir kent olan Sillyon kentinin kültürel miras turizmi açısından irdelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda veriler, nitel araştırma yaklaşımlarından yüz yüze görüşme tekniği ile bir araya getirilmiştir. Elde edilen veriler, kültürel miras turizmi kapsamında dört adım modeli çerçevesinde değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırma sonucunda, sahip olduğu köklü tarihi ile kentin turistik açıdan çekiciliğinin bulunduğu ve yerel halkın turizmin gelişmesine karşı olumlu bir yaklaşım sergilediği belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, mirasın korunması, aktarılması ve sürdürülebilirliği konusunda fikirler beyan edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras, Sillyon, Turizm.

SUMMARY

ASSESSMENT OF THE ANCIENT CITY OF SILLYON IN TERMS OF CULTURAL HERITAGE TOURISM

Turkey is known as one of the world's leading tourism regions and allows the application of many types of tourism here. One of them is cultural tourism. The main source of cultural tourism is ancient cities. In our country, which is quite rich in this respect, there are many ancient cities discovered by research. But the acquisition of these areas for tourism is not always carried out with a conscious approach.

The aim of this study is to examine especially the city of Sillyon, which is an untouched city of the ancient Pamphylia region where Antalya, a vibrant tourism region, is located, in terms of cultural heritage. For this purpose, the data was combined with face-to-face interview techniques from qualitative research approaches. The data obtained were evaluated within the framework of the four-step model within the scope of cultural heritage tourism. As a result of the research, it was determined that the city has a tourist attraction with its deep-rooted history and that the local people have a positive approach to the development of Tourism. In addition, ideas have been declared on the preservation, transfer and sustainability of heritage.

Key Words: Cultural Heritage, Sillyon, Tourism.

ÖNSÖZ

“Kültürel Miras Turizmi Açısından Sillyon Antik Kenti’nin Değerlendirilmesi” başlıklı çalışma, Sillyon antik kenti başta olmak üzere bölgenin sahip olduğu kültürel öğelerin varlığı ve turizm potansiyellerini tespit ve analiz etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma süresince elde edilen verileri desteklemek amacıyla toplanan nitel bulgulara yer verilmiştir. Ortaya çıkan sonuçlar tezde ayrıntılı şekilde ele alınmıştır.

Tez çalışmam süresince hiçbir bilgi, deneyimini ve desteğini esirgemeyen, her türlü konuda bana yardımcı olan, beni yönlendiren ve her zaman sabırla beni motive ederek destek olan sevgili danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Hava Keskin’e sonsuz şükranlarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Çalışma kapsamında yer alan kültürel mirasla ilgili düşüncelerini bildiren değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Evinç Doğan’a ve bu zamana kadar derslerde gerek görüşleriyle gerek ilmiyle ol gösterici olan, beni cesaretlendiren ve azmimi kuvvetlendiren tüm hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca, araştırmaya gönülden destek olan tüm katılımcılara ve antik kent üzerine çalışmalar yapan kentle ilgili bilgilerini paylaşan Murat Taşkıran’a teşekkürlerimi sunuyorum.

Yine çalışma hayatımda ilgisini, desteğini üzerimden çekmeyen, yaptığım işlerle gurur duyan, her anlamda bana yardımcı olan ve hayatımda büyük bir yeri olan başta sevgili eşim İlker Ayyıldız’a ve aileme en içten sevgilerimi, saygılarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu çalışmanın ilgilenen tüm herkese faydalı olması dileğimle sevgi ve saygılarımı sunarım.

Mükerrem AYYILDIZ

Antalya, 2021

GİRİŞ

Geçmişten günümüze kadar insanlar dinlenme, başka kültürler tanıma, gezme gibi farklı amaçlar doğrultusunda seyahatlerini gerçekleştirmektedir. Bireysel veya tur şirketleri aracılığıyla yapılabilen bütün bu etkinlikler genel anlamda turizmin bir parçasını oluşturmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de turizmde yaşanan ekonomik, sosyal, teknolojik ve kültürel değişimler kişilerin seyahatlerini etkileyebilmektedir. Bu tür değişimlerin sonuçlarından biri olarak kıyı turizmine doyum ve insanlarda oluşan bilinç nedeniyle deniz, kum, güneş turizmini oluşturan kitle turizmi yerini kültürel, tarihi alanlara yönelen farklı turizm türlerine bırakmıştır. Böylece turistlerin taleplerindeki değişiklikler yeni alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi ve turistik ürünlerin çeşitlilik kazanmasına ortaya koymaktadır.

Geçmiş medeniyetlerin izlerini taşıyan tarihi mekanlar, antik kentler ve kültürel geleneklerden meydana gelen kültürel miras alanları, turizm destinasyonlarının gelişmesinde önemli bir noktadır. Bu alanlar, turistler için çekicilik unsurları arasında yer almaktadır. Bu tür çekicilik unsurlarına sahip turistik yerleri ziyaret etmeyi, kültürel etkinlik ve festivalleri içeren kültürel miras turizmi, son dönemlerde hızla gelişen turizm türlerinden biridir. Bu çalışmada, önemli turizm merkezlerinden biri olan Antalya il sınırları içerisindeki Sillyon antik kenti ele alınacaktır. Antik kentin tarihsel değerlerin yanı sıra modern yerleşim yapısı da göz önünde bulundurularak kültürel miras turizmi açısından potansiyeli irdelenecektir. Bu bağlamda, öncelikli olarak birinci bölümde dünyada ve ülkemizde kültürel miras kavramı ve kültürel miras bağlamında turizm konusu ele alınacaktır.

İkinci bölümde çalışmanın odağını oluşturan Sillyon antik kenti ele alınacaktır. Kentin çalışma için seçilmesi, büyük bir turizm hacmine sahip Antalya’ya yalnızca 31 km mesafede olmasına ve iyi korunmuş bir antik kent olmasına karşın şimdilik kültürel miras turizminin burada aktif olarak uygulanmamasındandır. Antikçağdan Yakınçağa kadar farklı uygarlıklara ait eserlere sahip olması Sillyon kentinin kültürel miras turizmi potansiyeline işaret etmektedir. Bu bağlamda ikinci bölüm kent tarihçesi ve kent yapıları üzerine araştırmayı sunmaktadır.

Üçüncü bölümde Sillyon antik kentinin modern yerleşimi olan Kocagözler mevki halkının antik kente yaklaşımı, kültürel miras bilinci ve turizm potansiyeline yaklaşımı irdelenecektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılarak yerel halkla dokuz kişi ve seyahat acente çalışanlarıyla dört kişi ile görüşme sağlanabilmiştir. Çalışmanın başlangıcında

daha geniş katılımcı sayısına ulaşılması planlanmıştır. Ancak tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınında alınan pandemi önlemleri görüşülen kişi sayısının istenilen düzeye ulaşamamasına neden olmuştur.

Görüşme öncesi gönüllü katılımcı bilgilendirme formu okutulup kültür ve kültürel miras ile ilgili kısaca bilgi verilmiştir. Araştırmanın Sillyon kentinde gerçekleşmiş olması ve araştırmada kullanılan yöntemler inandırıcılığı arttırmış ve araştırma yöntemler kısmında detaylı olarak anlatılmıştır. Görüşmelerden elde edilen bulgular, kültürel miras turizminin arttırılmasına yönelik geliştirilen modellerden biri olan dört adım modeli kullanılarak Sillyon kentinin değerlendirilmesi yapılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KÜLTÜREL MİRAS, TURİZM ve TÜRKİYE

1.1.Kültürel Miras Turizmi ve Türkiye

Kültür sözcüğü, Latince kökenli “tarım” anlamına gelen *cultura* kelimesinden türemiştir¹. Kelimenin anlamı alana göre farklı anlam ve tanımlardan oluşabilmektedir. 19.yüzyılda İngiliz antropolog E.B. Taylor, kültürü, bilgileri, inançları, sanatı, hukuku, töreleri, kişinin toplumdan edindiği bütün kabiliyet ve alışkanlıkları kapsayan karma bir bütün olarak tanımlarken²; sosyolojide kültür kavramı antropologlardan daha farklı bir bakış açısıyla incelenip kültürün toplumdan ayrı olarak ele alınamayacağı ve farklı sosyolojik perspektiflerden değerlendirilerek yorumlanması gerektiği ifade edilir³. Türk Dil Kurumu’na göre ise, bir topluma özgü düşünce ve sanat eserlerin tümüdür⁴. Bu bağlamda, genel bir ifadeyle kültür, sadece alışkanlık, gelenek, inanç, düşünme biçimi değil aynı zamanda somut miras olan sanat eserleri, ören yerleri, anıtları da kapsayan bir kavramdır. Bu tanımlamalara bağlı olarak kültür, insanın yaşamını biçimlendiren, ona özgünlük katan, geniş kapsamlı bir yapı olduğu anlaşılmaktadır.

Miras kavramı, sanat objeleri, mimari, peyzaj biçimleri gibi somut kültür olduğu kadar; dil ve insan belleği, müzik, tiyatro, ritüeller gibi somut olmayan kültürel mirası genellikle herkesin yararına olan değer olarak tanımlanmaktadır⁵. Miras, yalnızca tarihi kaynakları değil aynı zamanda doğal yerleri, sanatı ve kültürü de kapsayan bir bütündür. Bu anlamda kelime olarak ilk defa tarihi yapıların korunması ve restorasyon hakkında uluslararası bir anlaşma olan Venedik Tüzüğü’nde (1964), “*insanlar, insani değerlerin bütünlüğünde gittikçe daha çok bilinçlenmekte ve eski anıtları miras saymaktadır*” ifadesinde anılmaktadır⁶. Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi’ndeki anlaşmaya göre (1972) kültürel miras, sözlü gelenekleri, gösteri sanatları, toplumsal uygulamaları, ritüelleri ve şenlikleri, doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar ile geleneksel zanaatkarlık olarak tanımlanmaktadır⁷. Kültürel miras, insanın zaman ve mekân ile birlikte ortaya koyduğu bir yapı olmasının yanı sıra bireyi tamamlayan durumun ifadesidir⁸. Mirasın özünde var olan

¹ Çeçen, 1984:9.

² Taylor, 1871:1-2.

³ Çağırkan, 2017:149.

⁴ <https://sozluk.gov.tr/?kelime=K%C3%9CLT%C3%9CREL> (erişim tarihi: 16.12.2019).

⁵ Silvermen ve Ruggles, 2007:3

⁶ <https://www.icomos.org/venicecharter2004/turkish.pdf> (erişim tarihi:24.12.2019).

⁷ Kaufman, 2019:45; Ahmad, 2006: 298; Kurin, 2004: 67.

⁸ Tweed ve Shutherland, 2007:62-63.

toplum tarafından benimsenme, sıradan olmama, daha eski kaynaklı olma, belirgin bir farklılığa sahip olma gibi özelliklerinden dolayı turistleri çeken önemli bir kaynaktır. Turistlerin kültürel mirasa ilgileri sonucunda zaman içerisinde gelişen kültür turizmi, tarihi yerlerin, müzelerin, kalıntıların, fuar ve festivallerin ziyaret edilmesi ile gelişim göstermiştir. Kültür turizmi, doğal ve tarihsel kültür varlıklarını, kültürel etkinlikleri ve güncel sanat eserlerini bazı sosyoekonomik olguları turistik bir ürün biçiminde hizmete sunulan bir turizm anlayışıdır⁹. Kültürel turizm üstlendiği görev bakımından yalnızca turizmin zamana ve mekâna yayılması sağlamakla kalmaz aynı zamanda bölgenin ekonomisine fayda sağlamaktadır¹⁰. Gelir sağlayıcı etkisinin yanı sıra, kültürel değerlerin korunmasında önem arz eden turizm şekli olarak düşünülmektedir¹¹. Dahası, kültür turizmi sayesinde turistik bir ürün haline getirilen somut ve somut olmayan kültürel değerler sadece korunmakla kalmaz, aynı zamanda geleneksel kültürü tekrar canlandırmaya da katkı sağlamaktadır¹². Fakat kültür turizm, kültürel değerleri koruma ve canlandırma gibi olumlu etkisine rağmen kontrolsüz bir turizm gelişimiyle somut ve somut olmayan kültürel değerler üzerinde yıkıcı bir etki de yaratmaktadır¹³.

Bu turizm çeşidinin artırılmasına yönelik geliştirilen modellerden 1990-1993 yıllarında Amerika Birleşik Devletleri'nde National Trust For Historic Preservation (NTHP) kuruluşunun geliştirdiği sürdürülebilirlik, gelişim ve turizm kavramlarını birleştiren dört aşamalı süreçten meydana gelen dört adım modelinin ilk adımı bir araştırma/değerlendirme aşaması olan potansiyelin belirlenmesi ile başlar. Kendi içinde çekicilikler, ziyaretçi hizmetleri ve organizasyonel kapasite alt başlıklarından oluşmaktadır. Çekicilikler alt başlığı, her destinasyonun kendine ait özelliği olup bu özelliklerin ön plana çıkarılmasıdır. Ziyaretçi hizmetleri, bölgeye ziyaret eden kişilerin yeme, içme gibi ihtiyaçlarının karşılandığını ifade etmektedir. Son alt başlık olarak organizasyonel kapasite, destinasyondaki mevcut kaynakları, beşerî ve finansal sermayeyi ifade etmektedir¹⁴. Planlama ve organizasyon, potansiyelin belirlenmesinden sonra önemli aşama ise planlama ve yürütmedir. Bu aşama, yerel işletmeler, devlet, toplum, kurum ve kuruluşlar dahil olmak üzere tüm alanda finansal ve organize destek içermektedir. Tarihi alanda eğitimciler, turizm ofisleri, yerel yönetim ve farklı finansörlerin destekleriyle birlikte organizasyonel faaliyetler, bölgenin turizme kazandırılmasında kolaylık sağlamaktadır¹⁵. Ziyaretçi Yönetimi ile Doğal/Tarihi Kaynakların Korunması, tarihi

⁹ Richard, 2001:5-13.

¹⁰ Emekli, 2012:2-9.

¹¹ Öztürk ve Yazıcıoğlu, 2002:189.

¹² Meydan ve Başkan, 2007:30-49.

¹³ Kousis, 2000:486-489.

¹⁴ <https://savingplaces.org/we-are-saving-places#.X6FCYWgzbDe> (Erişim tarihi:30.10.2020)

¹⁵ <https://savingplaces.org/we-are-saving-places#.X6FCYWgzbDe> (Erişim tarihi:30.10.2020)

destinasyona ziyarette bulunan turistlerin istek, ihtiyaç ve şikayetlerine yanıt verebilmek amacıyla halkla ilişkiler süreci yürütülebilmektir. Tarihi alanların korunması ve sürdürülebilir şekilde yönetilmesinin gerçekleştiği aşamadır¹⁶. Modelin son adımı, pazarlama aşamasıdır. Uzun süreli tutundurma ve tanıtım faaliyetlerinin neler olması gerektiğinin incelendiği adımdır¹⁷. Model, kültürel alanda kültürel miras turizminin geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Kültür turizmi, dünyada Fransa, İtalya, İngiltere, Çin, ABD, Rusya, İspanya, Japonya gibi tanınmış ülkeler arasında da yaygındır. Paris ve Londra gibi şehirler ise popüler kültür ve kent destinasyon merkezleridir. Bu merkez kentler yerel kültürleri yaşatan köyleri, arkeolojik kalıntıları, inanç merkezleri, festivalleri ile eşsiz güzelliklere sahiptir¹⁸. Son yıllarda hızla gelişen bu turizm çeşidi, uluslararası seyahatlerin %40'lık oranını oluşturmaktadır¹⁹. Rakamlar kültürel miras amaçlı ziyaretlerin önemli bir ölçüde artış yaşadığını göstermektedir. Örneğin; UNESCO Dünya Miras Şehri Vietnam'da yer alan Hue, 1990 yılında 100 bin kişi ziyarette bulunurken, 2010 yılında bu rakam 1,5 milyona yükselmiştir²⁰. Türkiye'de ise 2018-2019 yılları arasında önemli UNESCO Dünya Miras alanlarının ziyaretçi sayıları bir önceki yıla göre artış olduğunu açıkça göstermektedir (Tablo 1.1).

Tablo1.1 2018-2019 Yılı Miras Alanlarına Ziyaretçi Sayısı

Dünya Miras Alanı	2018 Yılı Ziyaretçi Sayısı	2019 Yılı Ziyaretçi Sayısı
Göbekli Tepe Kenti	70.420	400.195
Perge Kenti	92.239	116.426
Patara Kenti	164..626	193.214
Troia Kenti	534.233	583.491
Efes Kenti	1.555.559	1.855.694
Ayasofya Kilisesi	2.930.224	3.727.361

<http://www.dosim.gov.tr/muze-istatistikleri> (Erişim Tarihi: 29.09.2020).

Türkiye'de kültür turizmi giderek artan bir öneme sahiptir. Dünya tarihi süresince birçok uygarlığın doğuşuna, gelişimine ve yıkılışına sahne olmuştur. İnsanlığın inşa ettiği ilk tapınak olma özelliğine sahip Göbekli Tepe'den, Doğu Roma'dan Osmanlı'ya büyük devletlere başkentlik yapmış İstanbul'a, Troia Savaşı'ndan Kurtuluş Savaşı'na destanların

¹⁶ <https://savingplaces.org/we-are-saving-places#.X6FCYWgzbDe> (Erişim tarihi:30.10.2020)

¹⁷ <https://savingplaces.org/we-are-saving-places#.X6FCYWgzbDe> (Erişim tarihi:30.10.2020)

¹⁸ Emekli, 2005:100-101.

¹⁹ <http://southpacificspecialist.org/cultural-heritage-visitor-profiles/> (Erişim Tarihi:20.11.2020).

²⁰ Nguyen ve Cheung, 2014:6.

yazıldığı Çanakkale'ye kadar geniş bir tarihsel geçmişe ve kültürel çeşitliliğe sahiptir. Bunlar gibi birçok kültürel unsur günümüze kadar çeşitli izler bırakarak Anadolu'yu eşsiz bir konuma getirmiştir. Bunların yanı sıra, el işçilikleri (ebru, hat sanatı), sema gösterileri, halk oyunları gibi somut olmayan kültürel miras ürünleri açısından da zengindir (Lev. I, Lev.1a). Fakat Türkiye'de ağırlıklı olarak somut kültürel değerler üzerine gelişim gösterirken, somut olmayan kültürel değerlerle ilgili turistik ürünler ise azınlıktadır. Türkiye'nin hemen her bölgesinde rastlanılan yöresel yiyecekler, geleneksel eğlenceler, halk oyunları gibi somut olmayan kültürel değerler turistik ürün olarak kullanılmaktadır. Her kültürel miras unsuru, turistik ürün olarak değerlendirilip turistik ürüne dönüştürülürken sürdürülebilir turizm kapsamında korunarak ve geliştirilerek kullanılması ön görülmektedir²¹. Somut olmayan kültürel mirasların herkes tarafından bilinmesi, korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması UNESCO'nun önem verdiği bir konudur.

1.2.Bölge Turizmi ve Sillyon

Türkiye'nin deniz kıyısındaki önemli turizm merkezlerinden biri olan Antalya, hızla büyüyen ve gelişim gösteren bir kent olarak dikkat çekmektedir. Bölgenin sahip olduğu Dalmaçya tipi kıyı şekilleri, Toros Dağları ve üzerindeki yaylalar, Teke yarımadasının ayırt edici yer şekilleri özellikleridir²² (Lev.I, Lev.1b). Antalya'nın doğal ve kültürel çekicilikleri sayesinde kıyı turizmi başrol oynamakla beraber kültürel turizm, mağara, kış, golf turizmi gibi birçok turizm çeşidine ev sahipliği yapmaktadır.

Kentin iki yanında uzanan Lara ve Konyaaltı plajlarının yanı sıra Alanya, Kaş, Kaputaş, Patara gibi il sınırları içerisindeki diğer plajlar da turizmin değerini arttırırken; kış döneminde Saklıkent kayak merkezi de kış turizmine etki etmektedir. Paleolitik Dönem yaşam izlerinin görüldüğü Türkiye'nin en erken mağaralarından olan Karain ve karstik yapıdan oluşan Damлатаş gibi mağaralar yine turizme açık alanlardır. Bizans Dönemi'nden bu yana sahip olduğu dinsel özelliklerinden dolayı Aziz Nikolas Kilisesi (Noel Baba) ünü ile bilinen bugünkü Demre (Myra Antik Kenti) inanç turizmi bakımından ilgi gösterilen alanlardan biridir. Hem ulusal hem uluslararası kongrelerin düzenlendiği Belek bölgesi sadece kongre turizmiyle ön plana çıkmakla kalmaz aynı zamanda Uluslararası Golf Tur Operatörleri Birliği (IAGTO) tarafından 2008 yılında Avrupa'nın en iyi golf bölgesi seçilmiştir²³. Bir yörenin turistik potansiyelin incelenmesinde sadece fiziki coğrafya ve doğal çekicilikler değil aynı zamanda kültürel çekicilikler de önem arz etmektedir. Antalya'ya özgü turunç reçeli,

²¹ Türker ve Çelik, 2012:90-94.

²² Işık ve Zoğal, 2017:73.

²³ <https://www.iagto.com/awards/2008> (erişim tarihi:28.12.2019)

piyaz gibi yöresel yemekleri, yöreye özgü türküler ve yöresel kıyafetleri ile sahip olduğu bu özelliklerinden dolayı turizm çeşitliliği açısından önemli olduğunu göstermektedir.

Antalya’da turizm, 1960’lı yıllarda başlayıp önce iç turizm sonra dış turizm olarak gelişim göstermiştir. Kent sahip olduğu tarihi ve coğrafi özellikleriyle ülkenin önemli turizm destinasyonlarından biridir. Bölgede yaşamış uygarlıklardan geriye kalan tarihi ve kültürel değerler, kültürel turizm yönünden önem taşımaktadır. Bölgenin antik kentlerinden Aspendos, Perge, Patara, Side kültürel miras alanları turistlerce yoğun olarak ziyaret edilmektedir. Bu antik kentlerin ziyaretçi sayılarına bakıldığında en çok ziyaret alan kentin Aspendos olduğu görülmekte, Side Tiyatrosu ve Perge kenti sırasıyla onun ardından gelmektedir (Tablo 1.2). Kıyı bölgesinde yer almalarının yanı sıra Perge kentinin havaalanına ve Expo gibi fuar alanlarına yakın olması, Aspendos ve Side’de ise kültür turizmi adı altında meydana gelen Aspendos Uluslararası Opera ve Bale Festivali, Side Kültür ve Sanat Festivali, Anadolu Ateşi Gösterileri gibi organizasyonların gerçekleşmesi ziyaretçi sayısının artmasındaki önemli etmenler arasında yer alır. Bu durum ise turizm ile beraber bölge ekonomisinin büyümesine de katkı sağlamaktadır.

Tablo 1.2 Antalya’daki Antik Kentlerin Ziyaretçi Sayısı

Ören Yerleri	2018 Yılı Ziyaretçi Sayısı	2019 Yılı Ziyaretçi Sayısı
Aspendos	328.401	320.856
Side Tiyatrosu	215.709	231.553
Perge	92.239	116.426
Side Müzesi	65.330	77.902

<http://www.dosim.gov.tr/muze-istatistikleri> (Erişim Tarihi: 29.09.2020).

Araştırma konusu olan Sillyon kenti, Aspendos ve Perge antik kentleri gibi turistik yol güzergahları üzerinde bulunması, kent merkezine, kongre ve fuar alanlarına yakınlığı, görülmeye değer çarpıcı yapıların ayakta olmasına rağmen az sayıda ziyaretçi almaktadır. Ağırlıklı olarak kent ziyaretleri, bilinirliğin az olmasından dolayı münferit olarak gerçekleşmektedir. Bölgeye ait karakteristik özelliklerinin belirlenmesinin yanı sıra tarihsel gelişiminin de bilinirliği kültür turizminin gelişmesinde ve sürdürülebilmesinde önemli katkılar sağlamaktadır. Kentin kültür turizmi potansiyelinin belirlenmesi için öncelikli olarak Sillyon’u tarihi ve antik kalıntılarıyla ele almak yararlı olacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

SİLLYON ANTİK KENTİ

İlk yerleşme yerleri günümüzden yaklaşık 10.000 yıl öncesine dek dayandırılan Anadolu yarımadası için antik dönemde “Asia” ya da “Küçük Asia” ifadeleri kullanılmaktadır. Ünlü coğrafyacı Strabon, Küçük Asya’nın doğu sınırını Halys ırmağıyla, güneyini de Toroslarla sınırlandırmaktadır²⁴. Eskiçağlarda Küçük Asya’yı ifade etmek için farklı isimler kullanılmıştır. Anatolia adı doğu ya da güneşin doğduğu yer anlamını taşıyan Yunanca *Anatole* kelimesinden türemiştir²⁵. Zamanla bu kelime Suriye, Mezopotamya’yı da dâhil edecek şekilde daha kapsamlı hale gelmiştir. Bizans Dönemi’nde Asya yerine daha geniş bölgeyi ifade etmek için kullanılmıştır. Osmanlı Dönemi’nde Anadolu ismi Çoruh ırmağının ağzından İskenderun körfezinin batısına kadar ve Fırat’ın batısında kalan tüm yarımadadır. Cumhuriyet döneminde ise Türkiye’nin bugünkü sınırları Anadolu kapsamında düşünülerek yarımadayı Asya kıtasına bağlamaktadır.

Anadolu’nun kuzeyinde yer alan günümüzde Karadeniz olarak anılan Pontos Eukseinos, kuzeybatıda bugünkü Marmara Denizi olan Propontis’e Bosporos Thrakios (İstanbul Boğazı) aracılığıyla bağlanmaktadır. Ege Denizi’ne ise Hellespontos (Çanakkale Boğazı) denen dar ve uzun bir boğaz yardımıyla geçilmektedir. Yarımadanın güney kısmındaki Akdeniz’in tam bir adı yoktu fakat Yunanlılar deniz anlamına gelen Thalassa olarak ifade eder²⁶. Rodos’ta başlayan bu denizin Lykia önündeki kısmına Lykia Denizi; Kilikia önündeki kesimine Kilikia denizi (Mersin körfezi) ve Issikos denizi (İskenderun denizi); bugün Antalya Körfezi olarak bilinen Pamphylia bölgesi kısmına Pamphylia Denizi denilmektedir²⁷.

Pamphylia bölgesinin doğu sınırını Dağlık Kilikia (Taşeli), batısını Lykia (Teke), kuzey sınırını Pisidia ve güney sınırını ise Pamphyliion Pelagos (Antalya Körfezi) oluşturur²⁸. Bugün Antalya ovasını tamamen içine alan bölge, doğu, batı ve kuzeyden dağlarla kuşatılmıştır.

Yerleşim tarihi yönünden Pamphylia’daki en erken insan bulguları Paleolitik Döneme uzanan Karain Mağarası’nda görülmektedir. Bu yönüyle bölge, insanlık tarihi açısından önem taşımaktadır. Paleolitik ve Mezolitik çağlardan sonra Neolitik Dönem’de ovalara doğru inerek

²⁴ Strabon, XII.1.3.

²⁵ Howatson, 2014:54.

²⁶ Sevin, 2001:4.

²⁷ Sevin, 2001:4.

²⁸ Sevin, 2001:165.

sayıca artıp Bronz Çağ'da ticaretle birlikte daha önemli hale gelmiştir. Smyrnalı Homeros'un İlyada ve Odysseia eserlerinde anlattığı ve M.Ö. 2.binin son çeyreğinde meydana geldiği düşünülen Troia Savaşı sonrasında kimi topluluklar Pamphylia'ya yerleşmiş ve ilk kentlerini yüksek alanlara inşa etmişlerdir²⁹.

Pamphylia Bölgesi'nde Antalya kenti yakınlarındaki kentler arasında Attaleia (Antalya), Aspendos (Belkıs), Magydos (Lara-Karpuzkaldıran), Perge (Aksu), Side (Selimiye) ve Sillyon (Yanköy) kentleri sayılmaktadır (Lev.II, Lev.2a).

2.1. Fiziki Coğrafya

Pamphylia bölgesinin kentlerinden Perge ile Aspendos arasında yer alan Sillyon antik kenti, Toros Dağları ile sınırlandırılan Antalya Ovası'nda yer alan yaklaşık 235 metre yüksekliğe sahip yüksek kayalık bir tepe üzerine kurulmuştur³⁰. Sillyon kenti sahip olduğu bu topoğrafik özellikleri nedeniyle kale şehir olarak anıldığı ifade edilir³¹. Pamphylia bölgesinin yüksek noktası olan kent, kolaylıkla uzaktan da fark edilebilmektedir. Antik çağın ünlü coğrafyacısı Strabon, kentin Perge antik kenti yakınlarında olduğunu belirtir³².

Bugüne kadar yapılan çalışmalar, Sillyon'un kuzeyinde Kepez Yerleşkesi, güneyinde ise Sillyon Çayı üstünde Kynosarion adlı bir yerleşme, kuzeydoğusunda tepe üzerinde yer alan kule yerleşimi kentin hüküm sürdüğü sınırların olduğu düşünülmektedir³³.

Kent, günümüzde ise Antalya ilinin Serik ilçesine bağlı Yanköy köyü yakınlarında Kocagözler mevkiinde konumlandırılır (Lev.II, Lev.2b).

2.2. Kentin Tarihçesi

Yüksek bir tepe üzerinde kurulan Sillyon kenti, antik coğrafyacı Strabon tarafından Syllion olarak adlandırılır³⁴. Kentin isminin kökeni Luwi dilinde Swilyana yani güzel geçit yöresi anlamına geldiği ve bu ismin kentin yer aldığı coğrafi alan ile deniz arasındaki güzel doğal yola işaret edebileceği düşünülmüştür³⁵. Kenti ziyaret eden ilk kişi olarak bilinen Alman arkeolog K. Lanckoronski tarafından, kentin sikkeleri ve yazıtlarında bulunan Selyviys ifadesinden yola çıkılarak, önce Selyen daha sonraki dönemlerde Silyon ya da Siluon, sonrasında ise Sillyon'a dönüştüğü ileri sürülmüştür³⁶. Bugüne kadar kentin tarihçesi üzerine yapılan araştırmalar ışığında Sillyon'un kökeninin, diğer Pamphylia kentleri Perge,

²⁹ Sevin, 2001:163.

³⁰ Dörtlük, 2006:26-29.

³¹ <http://www.sillyon.net/content.aspx?id=1017> (erişim tarihi:06.10.2019).

³² Strabon, XIV:4.2.

³³ <https://www.sillyon.net/content.aspx?id=1017> (erişim tarihi:06.10.2019).

³⁴ Strabon, XIV:4.2.

³⁵ Umar,2011:90.

³⁶ Lanckoronski, 2005,60.

Aspendos ve Magydos gibi M.Ö. 2.bin’de tarih sahnesine çıkan Hititlere kadar dayandığı ileri sürülmektedir. Kentin adının Hitit metinlerinde geçen Salusa kelimesinden türemiş olduğu ve Grekçe bir isim olmadığı düşünülmektedir. Ancak bugüne değin kentte yapılan arkeolojik araştırmalarda Hitit dönemine dayanan herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır³⁷. Nüvizmatik veriler kentin M.Ö. 3.yüzyılda kendi adına bronz ve gümüş sikkeler bastırması olduğunu göstermektedir. Söz konusu sikkelerde Pamphylia lehçesiyle kentin adı Sylviys olarak adlandırılır³⁸.

Kuruluş efsanesine göre kent, Troia Savaşı’ndan sonra Pamphylia yöresine gelen Kalkhas ve Mopsos’un önderliğinde kurulmuştur³⁹. Kentte bulunan Mopsos yazılı heykel kaidesi buluntusu düşünceyi destekler niteliktedir⁴⁰(Lev.III, Lev.3a). Erken Bronz Çağı’na hatta Geç Kalkolitik Dönem’e kadar dayandırılabilir ince yapılı bir seramik parçasının bulunması, kentin erken evreleri için önem arz etmesine rağmen bu arkeolojik veri genel bir sonuca ulaşmak için yeterli gelmemektedir⁴¹. 2009 yılından bu yana sürdürülen kentin yüzey araştırmalarında ele geçen buluntular arasında Sillyon’un en erken evresini oluşturabilecek Protogeometrik Dönem’ den bu yana görülen beyaz boyalı seramikler olarak adlandırılan geometrik desenli örnekler, kentin güney yamacında gün yüzüne çıkarılmıştır⁴²(Lev.III, Lev.3b). Bu örneklerin Kıbrıs kökenli olduğu düşünülmeyle beraber üretimi zaman içerisinde Anadolu’nun güney kıyılarındaki yerleşimlerde görülmeye başlanmıştır⁴³. Klasik Dönem’e tarihlendirilmiş olan Attika üretimli kırmızı figürlü krater parçası ve siyah parlak astarlı kandil parçaları ise Sillyon’un Attika ile ticari ilişkiler içinde olduğunu göstermektedir⁴⁴(Lev.III, Lev.3c). Ele geçen seramikler günlük yaşamda kullanılan kâse, testi gibi formlara ait olabileceği öne sürülür ki bu da kentte bu dönemde yerleşimin olduğunu kanıtlar⁴⁵.

M.Ö. 4. yüzyılda yaşamış Periplous adlı coğrafi eserin yazarı olarak bilinen Karyandalı Pseudo Skylaks, kentin Hellenistik Çağ’dan ilk bahseden kişidir⁴⁶. Tarihçi Arrianos, Büyük İskender’in seferlerinden notlar yer alan Alexandrou Anabasis adlı eserinde Sillyon’un direnişini anlatmaktadır. Buna göre İskender, Side’de bir miktar yabancı paralı askerler bırakıp ve ülkenin yerlilerinden meydana getirilmiş bir kuvvetin savunduğu

³⁷ Özer, 2009; Özer-Taşkıran,2010.

³⁸ Head.1967:705.

³⁹ Pekman,1989:16.

⁴⁰ Hereward, 1958:57.

⁴¹ Özer-Taşkıran,2010; Özer-Taşkıran,2011.

⁴² Bilgin vd., 2020:34-38.

⁴³ Bilgin vd., 2020:34.

⁴⁴ Bilgin vd., 2020:34.

⁴⁵ Özer-Taşkıran,2010; Özer-Taşkıran,2011.

⁴⁶ Arslan,2012:251.

müstahkem bir yer olan Sillyon'a doğru yol almaktadır⁴⁷. Bu anlatım M.Ö. 4.yüzyılda kentin bir Pers garnizonuna sahip olmasını desteklemektedir. Kent, Büyük İskender tarafından kuşatılmış ancak alınmaktan vazgeçilmiş bir yerleşimdir⁴⁸.

Sillyon'un Helenistik Dönem tarihine sikkeler ve yazıtlar ışık tutmaktadır. M.Ö. 3.yüzyıl itibariyle kendi parasını basması, kentin bu dönemde bağımsız, kendine ait yetkilerin olduğu özerk bir yapıda olduğunu işaret etmektedir⁴⁹. Numismatik verilerin kaynaklık ettiği diğer bir husus ise Pamphylia bölgesi ilk tapınım yeri olarak gösterilen askeri karakterli Tanrı Ares'in varlığıdır. Kentte ilk kez Helenistik Dönem ile görülmeye başlayıp Roma İmparatorluk Dönemine dek varlığını sürdürmüştür⁵⁰. Bu dönem verilerin başında yazıtlar dikkat çekicidir. Yaklaşık olarak M.Ö. 200'lere tarihlendirilen 37 satırlık yazıt, tam olarak çözümlenememesine karşın Sillyon ve Pamphylia dilleri lehçelerine ait bilgiler içerdiği anlaşılmaktadır⁵¹. Başka bir yazıt ise, İstanbul'da gün yüzüne çıkarılan ve bu döneme kaynaklık eden bronz tablettir. Tablet üzerindeki 4 satırlık yazı bulunmakla beraber yapılan araştırmalarda bu tabletin kleroterion⁵² olabileceği fikrini ortaya koymaktadır⁵³. Yazıtta, "Ourwragweis. Kedeiwas'in oğlu, Ouwraweis torunu, Lukomitirai Kabilesi" yazdığı ve Ouwrageis'in Sillyonlu olabileceği düşünülmektedir⁵⁴.

Helenistik Dönem 'de inşa edildiği bilinen kule, sur duvarı gibi yapıların varlığı bu zaman diliminde kentin savunma sistemine önem verildiğine ve Sillyon'un kent karakteri gösterdiğine işaret etmektedir⁵⁵.

Helenistik dönemdeki yazıt ve sikke verileri dışında ise siyah ve kırmızı astarlı seramik parçalar dikkat çekicidir. Kap formları arasında kantharos⁵⁶ ile kabartmalı kâse döneme özgü buluntularıdır⁵⁷(Lev.IV, Lev.4a).

Sillyon'un Roma Dönemi'ni aydınlatan veriler ise ağırlıklı olarak epigrafik bulgulardır. Bu bağlamda M.S.2.yüzyılda Sillyon kentinde yaşadığı belirlenebilen Megakles'in kızı hayırsever Menodora ve ailesine ait yazıtlar, kentin sosyo-kültürel yapısına dair fikir vermektedir⁵⁸(Lev.IV, Lev.4b). Bunun yanı sıra kentte tespit edilmiş olan

⁴⁷ Arrianos, 1.26.5.

⁴⁸ Lanckoronski,2005:65.

⁴⁹ Head, 1911:705.

⁵⁰ Özdemir ve Taşkiran, 2021:111-112.

⁵¹ Taşkiran, 2020:11-12.

⁵² Kleroterion: Eski Atinalılar tarafından demokrasi döneminde seçimlerde kullanılan bir alettir. Ayrıca bkz. <https://joyofmuseums.com/museums/europe/greece-museums/athens-museums/museum-of-the-ancient-agera/kleroterion/> (Erişim Tarihi: 20.12.2020)

⁵³ Taşkiran, 2020:11-12.

⁵⁴ Brixhe'den akt. Taşkiran, 2020:11. Ayrıca bkz. Brixhe, 1966,655.

⁵⁵ Özer-Taşkiran,2010;Özer-Taşkiran,2011.

⁵⁶ Kantharos: Yüksek çift kulplu içki kabı.

⁵⁷ Bilgin vd., 2020:34.

⁵⁸ Bremen, 1994:43.

onurlandırma yazıtları, burada spor müsabakaları ve oyunlarının düzenlendiğini göstermektedir⁵⁹.

Kentte yapılan onarım çalışmaları sırasında, Sillyon ile Roma arasındaki ilişkiyi ifade etmek için önemli olan üç onurlandırma yazıtı tespit edilmiştir. Tespit edilen yazıtlarda onurlandırılan kişilerin Romalı Marcus Mannius Balbus, oğlu Marcus Balbus Messala ve Gaius Domitius Calvinus olduğu tespit edilmiştir⁶⁰.

Roma Döneminde bu verilerin dışında hamam, stadion, odeion, tiyatro, tapınak gibi yapıların inşa edilmesi, kentin refah seviyesinin üst sınırlarında olduğunu ve mimari faaliyetlerde yer aldığını göstermektedir. Ayrıca, yüzey araştırmalarında akropolis meydanında ortaya çıkarılan kırmızı astarlı seramik parçası, kentin seramik buluntularını oluşturmaktadır. Bu tür seramik parçası terra sigillata olarak adlandırılmaktadır (Lev.IV, Lev.4c). Üretilen bölgeye göre isimlendirilen ve ilk defa İtalya'daki kazılarda çıkartılan parlak kırmızı astarlı mutfak kapları için kullanılan kavramdır. Kentteki bu buluntu, Roma İmparatorluk Dönemi'nde genişlemeye başladığı alanlarda saptanmıştır⁶¹.

Sillyon kentinin stratejik konumu ve korunaklı topoğrafyasından dolayı Bizans Dönemi'nde Pamphylia bölgesinin güçlü kentlerinden biridir. M.S. 7.yüzyılda Pamphylia bölgesinde yaşanan Arap saldırıları zamanında Sillyon'un korunaklı yapısından dolayı 7-9.yüzyıl arasında akınlarla başa çıkabilmek için kurulan Kibyrraioton Thema adlı birliğe katılarak bölgedeki merkezlerden biri haline gelmiştir⁶². M.S. 8.yüzyılda Anadolu'da gelişmeye başlayan Hıristiyanlık kültüründe önemli görev üstlenen Perge kenti, İsa'nın havarilerinden St. Paul, bu yeni dini yaymak için yaptığı seyahatlerinde ilk uğradığı yer olarak bilinmektedir⁶³. Piskoposluk merkezi olan Perge kenti, bu dönemde sıklıkla bölgenin kilise şehri olarak anılan Sillyon ile rekabet içine girer. 787 yılında Nikaia'daki konsil toplantılarında Perge Metropolit, Kontantinus Basileios Sillyon Metropolit olarak görülmesinden ardından piskoposluk merkezi Sillyon kentine geçmiş olduğu anlaşılır. Kent, yüklenen bu görev ile saygınlığını uzun bir süre muhafaza etmiştir⁶⁴.

Türk-İslam Dönemi'nde ise kentle ilgili verilere az rastlanmaktadır. Osmanlı Devleti'nin Teke İli olan bölgede Karahisar Tekesi olarak adlandırılan kale, Sillyon kenti olabileceğine dair ileri sürülmektedir⁶⁵. Kent akropolisinde bulunan ve mescit olarak

⁵⁹ Lanckoronski,2005:66-67.

⁶⁰ Önen,2008;67-72; Taşkiran, 2020:14.

⁶¹ Bilgin vd., 2020:42-59.

⁶² Hellenkemper ve Hild, 2004, 396; Taşkiran, 2020:17.

⁶³ Karaca,2017;98-100.

⁶⁴ Hellenkemper ve Hild, 2004:397; Taşkiran, 2020:18-19.

⁶⁵ Umar, 208:93-98; Özer ve Taşkiran,2010; Özer ve Taşkiran,2011.

tanımlanan bir yapı, kentte Türk-İslam çağının varlığına dair önemli kanıt oluşturur⁶⁶. Bizans dönemine ait olan çoğu yapının bu dönemde bazı eklemeler yapılarak kullanılmaya devam etmiştir. Akropolisin merkezinde yer alan tonozlu mekân olarak adlandırılan yapı bu dönemde bedesten olarak kullanılabilirdiği tahmin edilmektedir⁶⁷.

2.3. Kent Yapıları

Pamphylia bölgesinin çoğunlukla düzlükte yer alan diğer kentlerinden farklı olarak yüksek bir tepe üzerinde konumlanan Sillyon antik kentinde, kent yapıları (Lev.V, Lev.5a) işlevleri bakımından “Savunma Amaçlı Yapılar, Sivil Yapılar ve Dinsel Yapılar” olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır.

Bölgede yaşanan tarım ve yerleşik hayattan dolayı kentin yol haritasını anlamak zordur. Ancak, M.S. 3-4.yüzyılda oluşturulan ve ileri tarihlerde tekrardan Peutinger tarafından ele alınmış *Tabula Peutingeriana* olarak adlandırılan coğrafi atlada, Pergamon kentinden başlayarak Sillyon ile Aspendos’tan geçen ve Side kentinde sona eren yol güzergâhı yer almaktadır⁶⁸. Bu güzergâh da Sillyon’un yol haritasının anlaşılmasına yardımcı olabilmektedir. Kentin kendine özgü yapısı, şehir planlamasının oluşumunda etkilidir. Bu oluşumda ön plana çıkan caddeler, arazi yapısına göre biçimlenir. Kentin savunma stratejilerine bağlı olarak tedbirlerin alınmasında caddeler önemli noktalardır. Yapılan çalışmalarda kentte, kentin ana caddesi, akropolis caddesi ve rampalı cadde olmak üzere üç ana cadde tespit edilmiştir. Bu caddelerin birleştiği iki ortak özellikten biri, ana kent kapısında başlamaları, diğeri ise hangi yönlerde olursa olsun bağlantı noktaları akropolistir. Akropolis, düz bir şekle sahip olmakla beraber büyük bir alanı maki bitki örtüsü ile kaplı olması, alandaki mimari yapıları tespit edilmesini zorlaştırmaktadır (Lev.V, Lev.5b).

2.3.1. Savunma Yapıları

Savunma amaçlı yapılar sur, kule, *bastion* ve *kastron* olmak üzere kendi içinde ayrılmaktadır.

Farklı tarihi dönemlerde farklı karakterlere sahip olan Sillyon suru, akropolis ve aşağı kent olmak üzere iki bölümden meydana gelmektedir. Sillyon surunun genel olarak kayalık alandan faydalanarak oluşturulduğu ve kentin tarihsel süreci içinde arazi koşullarına bağlı olarak eklemeler yapıldığı anlaşılmaktadır⁶⁹(Lev.VI, Lev.6a).

Kuleler, Sillyon surunu oluşturan temel yapılar arasında yerini almaktadır. Kentin aşağı şehir ve akropolis alanında kare planlı olarak inşa edilen kule, Helenistik Kule ya da

⁶⁶ Umar,2008:95-98.

⁶⁷ Yetkin, 1974:869-870.

⁶⁸ <https://www.sillyon.net/content.aspx?id=1013> (erişim tarihi: 06.10.2019).

⁶⁹ Özer, 2009:284.

Kule-1 olarak adlandırılmaktadır. Kulenin, biri kemerli diğeri düz olan iki kapısı vardır. Tüm duvarlarda olmak üzere sekiz pencere açıklığı yer almaktadır. Yapının güneyindeki kırıklar dikkat çekicidir⁷⁰(Lev.VI, Lev.6b).

Bastion, kentin *akropolis* ve aşağı şehrinde varlığını gösteren mimari ögedir. Sillyon sur duvarını geçmeyecek yükseklikte inşa edilmiş savunma yapıları arasında gösterilmektedir. Yapının doğu duvarı hariç diğer duvarları sağlam olarak tespit edilmiştir. Dikdörtgen planlı örnekler arasındadır⁷¹(Lev.VII, Lev.7a).

Bizans dönemine ait birçok yapının İslami dönemde eklemeler yapılarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu yapılardan, kentin akropolisinde yer alan, Orta Çağ kalesi olarak adlandırılan yapı, kastron olarak kullanıldığı ifade edilir⁷²(Lev.VII, Lev.7b).

2.3.2. Sivil Yapılar

Kentin sivil yapıları, tiyatro, odeion, su sistemi, hamam yapısı, bedesten ve *nekropol* alanından oluşmaktadır.

Güneydoğu-kuzeybatı yönlü inşa edilen tiyatro, Pamphylia ovasına hâkimdir.M. Taşkiran tarafından sürdürülen çalışmalar, bu alanda 1960'lı yıllarda heyelan nedeniyle tiyatronun büyük bir kısmının aşağıya kaydığını ve yapı elemanlarının orijinal konumunu kaybettiğini göstermiştir. Günümüzde *cavea* bölümünün on iki basamağına ait izler görülmektedir. Kireç taşı malzemesi kullanılmıştır. Yamaca yaslanarak inşa edilmiş olması, krepis ve kerkides görüntüsünden dolayı Hellenistik Çağ'da inşa edilip Roma Dönemi'nde kullanılmaya devam edilmiştir⁷³(Lev.VIII, Lev.8a).

Kentin batı ucunda *odeion* tipi meclis binası yer almaktadır. Yapılan incelemelerde yapıdan geriye sadece *cavea* bölümünün kesme taştan yapılmış dış duvarının kaldığı tespit edilmiştir.⁷⁴(Lev.VIII, Lev.8b).

Tiyatronun doğusunda kayalara oyulmuş, basamaklı, 2-3 odalı evler ve sarnıçlar yer almaktadır. Sarnıçların ağızları dört köşeli ya da yarım daire şeklinde olup ağızları taşla kapalı olan sarnıçların kapağında delik bulunmaktadır ki su bu delikten çekilmektedir. Her evde sarnıçların varlığının görülmesi kentin su sıkıntısı içinde olduğunu göstermektedir⁷⁵.

Su sistemleri arasında diğer başka bir yapı olan Geç Antik Çağ Çeşmesi, akropolise çıkan yol üzerinde ve kentin girişinde meydana yer almaktadır. Konumu nedeniyle, Anadolu'nun diğer kentleri Aizanoi, Ephesus, Sardeis gibi örnekleriyle alt yapı sistemlerinin

⁷⁰ Taşkiran, 2017:408; Selekoğlu, 2020:248.

⁷¹ Taşkiran, 2017:156.

⁷² Yetkin, 1974:870.

⁷³ Taşkiran, 2010:35-36.

⁷⁴ Lanckoronski,2005:71.

⁷⁵ Küpper,1996;451-462.

meydanlarda yer alması bakımından benzerlik göstermektedir. Çeşmenin inşasında tercih edilen çift sıra tuğla kemerli tonoz sistemi ve kullanılan almaşık duvar tekniği ile kendine özgü mimari yapısının olduğu anlaşılmaktadır⁷⁶(Lev.IX, Lev.9a).

2010 yılında yapılan yüzey araştırma çalışmasında, kentin güney üst yamacında bugünkü Sillyonlular sayılabilecek Yanköy halkı tarafından Paşa Deliği olarak adlandırılan yapı tespit edilmiştir. Lanckoronski ve Bean tarafından su deposu olarak tanımlanan bu alan, monolit bloklarla örülmüş, kare planlı ve giriş bölümü hasar görmüştür⁷⁷(Lev.X, Lev.10a).

Kentteki su sistemi içerisindeki bir başka yapı ise, kentin batı yamacında konumlandırılan aşağı kent bölümünde Helenistik Yapının güneyinde yer alan Roma Hamamıdır. Büyük bir bölümü yıkılmış olan yapı, dikdörtgen planlı ve beş mekândan oluşmaktadır. İnşasında *opus quadratum* tekniği kullanılan hamam, Roma İmparatorluk Dönemi'ne aittir⁷⁸(Lev.X, Lev.10b).

Sivil yapılar arasında gösterilen bedesten yapısı, akropolisin merkezinde, kastron yapısının doğu kesiminde yer almaktadır. Çalışmaların yetersizliği nedeniyle yapı hakkında çok fazla kaynak ve bilgi yoktur. Tonozlu bir mekân olup İslami Dönem yapısı olabileceği düşünülmektedir⁷⁹(Lev.XI, Lev.11a).

Kentin gömü alanları *akropolisin* kuzeybatı ve güneybatı yamacına konumlandırılmış *nekropolislerdir* (Lev.XII, Lev.12a). Bunlardan güneybatı nekropolisinde, yüksek ana kayaya oyularak kayadan merdivenler yardımıyla çıkılan bir mekân yer alır. Buradaki mezarlarda birbiri ile aynı yönde gömüler tespit edilmiştir⁸⁰. Kuzeybatı nekropolisinde ise mezarların duvarlarında harç izlerine rastlanmamış olması erken döneme ait olduğunun göstergesidir⁸¹.

Yapılan çalışmalar sonucunda kentte 3 tip mezar grubunun varlığından söz edilir⁸². İlki en yaygın olarak kullanılan *khamosorion* adı verilen mezar tipidir. İkincisi ise Attika tipi lahitlerdir. Bir Attika lahдинin Sillyon'da tespit edilmesi kentte varlıklı bir kişi ya da ailenin göstergesidir. Bu tespit edilen Attika lahdi örneği mermerden yapılmış, üzeri balık pulu betimlemeleriyle kaplı ve kırık haldedir. Son olarak sayıca örnekleri az olan kaya mezarları varlığını göstermektedir.

Sillyon nekropolisinde görülen basamaklarla yükseltilmiş platform ve kayaya oyulan mezar yapılar bulunmaktadır. Bunlar Perslerde hâkim olan ölülerini oyulan kayaya defnetme

⁷⁶ Işık, 2020:128-132.

⁷⁷ Özer,2010;211.

⁷⁸ Eroğlu vd., 2020:256.

⁷⁹ Yetkin, 1974:869.

⁸⁰ Özer, 2016, 613.

⁸¹ Özer,2016,614.

⁸² Özer,2016,619.

geleneğinin olmasıyla açıklanabilmekte ve kentin Persler tarafından garnizon olarak kullanıldığı dönemle ilişkilendirilebilmektedir⁸³.

Antik kentte yer alan mezarlar tahrip edildiğinden dolayı mezar hediyesi veya iskelete dair ipuçları günümüze kadar ulaşamamıştır. Bu bağlamda gömü gelenekleri hakkında bugün için yeterli bilgi bulunamamaktadır.

2.3.3. Dini Yapılar

Sillyon kenti, Roma, Bizans ve Türk dönemlerine ait birçok mimari yapıyı içinde barındırmaktadır. Bu yapılar, tapınak, mescit ve kilise yapıları olarak kendi içinde ayrılmaktadır.

Kentle ilgili yapılan çalışmalarda, askeri kimliği ile gün yüzüne çıkarılan Ares kültü varlığı dikkat çekmektedir. Mitolojik anlatıma göre Zeus ve Hera'dan doğan Ares, Yunan pantheonunda savaşçıl eril gücün temsilcisi olarak gösterilir. Anadolu'daki varlığı sikkeler aracılığıyla Arkaik ve Erken Klasik Dönem'e kadar dayanmaktadır. Sillyon'da Tanrı Ares'e bugün için numismatik veriler kaynaklık etse de kentin en erken tapınımlarından birini oluşturmaktadır. Tanrının numismatik veriler üzerinde iki farklı ikonografik görünümü yer almaktadır. İlk olarak, sakallı, miğferi başında betimlenen ve tanrının tipik Helenistik porte görünümüdür (Lev.XIII, Lev.13a). Bu ikonografisi Roma İmparatorluk erken evrelerine dek devam ettirmiştir. İkincisi ise, Helenistik görünümünden daha farklı, yeni ikonografisiyle dikkat çekmektedir. M.S. 2-3.yüzyıla tarihlenen Mars Ultor ikonografisidir. Tanrı, ayakta, başında miğferi, üzerinde pelerini bulunan askeri kıyafetlerle, yana açılan sağ ile yere dayalı mızrağı, sol ile yerde duran kalkanı tutmaktadır (Lev.XIII, Lev.13b). Bu iki betimleme, kentteki dinsel varlığın kanıtı ve uzun süreli saygı gösterilen inanç sistemine işaret etmektedir⁸⁴. Bununla birlikte kentte Ares ile ilişkilendirilebilecek bir tapınak kalıntısı henüz tespit edilmemiştir.

Kentte yapılan araştırmalar ışığında Roma İmparatorluk Dönemi'ne tarihlenen imparator Severus Alexander'ın karısı Orbiane'ye ait olabileceği düşünülen sikke tespit edilmiştir. Sikkenin ön yüzünde imparatoriçenin sağa dönük büstü yer alırken arka yüzünde Ay Tanrısı Men'in büstü bulunmaktadır ki bu da kentte Ay Tanrı'sına ait bir tapınak olabileceğini düşündürmektedir⁸⁵. Fakat günümüzde henüz tapınağa dair kalıntı bulunamamıştır.

Yapılan başka bir çalışmada ise, Men kültürünün varlığı, ilk kez Antoninus Pius Dönemi'nde (M.S.138-161) basılmış kent sikkelerinin arka baskısı ile görülmektedir. Söz konusu sikkenin ön yönünde imparator başı yer alırken, arka yönünde ise kent adı ile beraber

⁸³ Özer,2016:616.

⁸⁴ Özdemir ve Taşkiran, 2021:110-116.

⁸⁵ Köker,2010:37-38.

Men'in ikonografilerinden binici tanrı betimi bulunmaktadır. Böylece, Sillyon kentinde Men Tanrısı varlığı numismatik verilerle belgelenmektedir⁸⁶(Lev.XIII, Lev.13c). Kentte Men ile ilgili bir tapınak tespit edilmemiştir.

Sillyon kentinin Hristiyanlık Dönemi ve yapıları hakkında bilgi veren Hellenkemper ve Hild, kentin 13-14.yüzyılda dini bir karaktere sahip olduğuna işaret etmektedir. Bu dönemle ilişkili olarak akropolis alanında A kilisesi, B kilisesi ve C yapısı olarak adlandırılan üç dini yapı tespit edilmiştir (Lev.XIV,Lev.14a). Dikdörtgen planlı olan A kilisesi, ek binadan oluşmaktadır. Batı duvarı tamamen yıkılmış ve güney duvarı çatı yüksekliği kadar ayakta olduğunu belirlenmiştir (Lev.XIV,Lev.14b). A kilisesinin batı kesiminde yer alan B kilisesi de dikdörtgen planlı olup duvarların bir kısmı kısmen ayakta (Lev.XV,Lev.15a). C yapısı olarak adlandırılan dini yapı, A kilisesini kuzey bölümünde konumlandırılır. Bu yapı da diğer yapılar gibi dikdörtgen plana sahiptir. Tamamen yıkılan binada sadece güney duvarı kapı seviyesi kadar ayakta olduğu anlaşılmıştır⁸⁷ (Lev.XV, Lev.15b).

Sillyon antik kentin *akropolis* alanında bulunan tek kubbeli mescit yapısı yer almaktadır⁸⁸. Alanda yapılan yüzey araştırma raporuna göre, devşirme ve moloz taş malzemedен yapıldığı tespit edilmiştir. Yapı, kare planlı ibadet mekânı ile dikdörtgen planlı son cemaat yeri olarak adlandırılan bölümden oluşmaktadır⁸⁹. Yapıdan günümüze ulaşan kitabe gibi herhangi bir buluntuya rastlanmadığından dolayı kesin tarihleme yapılması olanaksızdır fakat 13.-14.yüzyıl tek mekânlı örneklerle karşılaştırma yapılırken bu tarih aralığına ait olması muhtemel görülmektedir⁹⁰(Lev.XVI, Lev.16a).

⁸⁶ Özdemir, 2020:116-117.

⁸⁷ Hellenkemper ve Hild, 2004:395-402; İşler, 2020:143-145.

⁸⁸ Yetkin,1974:861.

⁸⁹ Yetkin,1974:865-872.

⁹⁰ Deveci,2010:34; Özer,2012:35.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KOCAGÖZLER MEVKİİSİ'NDEKİ YEREL HALKIN TURİZME YÖNELİK BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bir antik kentin bağlı olduğu alanda kültürel turizmin geliştirilmesi, kültür envanterinin belirlenmesi ve turizm için belirli zemin oluşturulması bağlamında önemlidir. Bu boyutta çalışmanın amacı, Sillyon kentinin kültürel miras turizmi açısından irdelenmesi amaçlanmaktadır. Kültürel mirasın korunması ve aktarılmasında toplumun yaşadığı mekân kadar miras bilincinin oluşturulması da etkili faktördür. Günümüzde Antalya ili Serik ilçesinde yer alan Yanköy Köyü Kocagözler mahallesinde ikamet eden yerel halkın sahip olduğu değerleri ne kadar benimsedikleri, bu mirasın korunmasına ve turizme yönelik bakış açılarının incelenmesi amaçlanmaktadır. Turizmin temelini oluşturan doğal, tarihi ve kültürel değerlerin sahip çıkılması turizmde sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla bölgede yaşayan yerel halkın görüşlerini belirlemek, turizmle birlikte çevreye ve kültürel yapısına olan etkileri irdelemek ve sonuçları değerlendirerek yerel halkın turizme olan düşüncelerini ortaya koymayı hedeflenmektedir. Bununla beraber, kültür turizminin bölge halkı üzerinde yaratacağı etkileri de ölçmeye çalışılacaktır.

Yerel halkın yanı sıra seyahat işletmelerinde tur bölümünde çalışan yetkililere de nitel araştırma yöntemi kapsamında sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların bölge turizmine yönelik bakış açısından faydalanılarak değerlendirme aşamasına gidilecektir.

Bu araştırmanın yapılmasının asıl amacı bölgede toplumu ele alarak yapılan çalışmaların azlığı, aktif bir turistik bölgede yer almasına karşın hâlen turizme kazandırılmamış olması etken olmuştur. Çalışmanın yerel halk, seyahat işletmeleri çalışanları ve arkeolojik araştırmalardan elde edilen veri ve görüşlerden destek alarak Sillyon kentinin birçok alanda turizm potansiyeli incelenerek kültürel mirasın korunması ve yaşatılması, kültür varlıklarının farkındalığının arttırılmasında bilimsel düzeyde katkı yapması öngörülmektedir.

3.2. Araştırma Yöntemi

Bu tez çalışmasında, nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Nitel araştırma, çoklu sübjektif veri kullanımına ve kendi doğal ortamında gerçekleşmesine imkân veren bütüncül bir yaklaşımdır⁹¹. Araştırma devam ederken, nitel veri araştırma sorularının geliştirilmesine veya değişmesine sağlar çünkü nitel araştırma olguların erişilmesine odaklanır. Nitel

⁹¹ Marshall ve Rossman, 2010.

araştırmalarda çeşitli yöntemler (görüşme, yazılı belge, fotoğraf) kullanılarak veri toplandığından bu yöntem esnek yapıya sahiptir. Bu nedenle bu araştırmada, yerel halkın kendi kültürünü ve kültürel mirasının nasıl koruyabildiğini, konuyla ilgili olarak turizme kazandırmaya yönelik beklentilerini ve seyahat işletmesi tur bölümündeki yetkililerin bölgeye kazandırılacak turizmin nasıl değerlendirebileceklerini ve beklentilerini anlamaya dair derinlemesine incelemeye olanak tanıdığı için bu yöntem kullanılmıştır. Kültürel miras bilincinin incelenmesinde bu yöntemin değerlendirme açısından daha yararlı olacağı düşünülmüştür.

Nitel yöntemin yanı sıra, kültürel miras turizminin artırılmasına yönelik geliştirilen modellerden 1990-1993 yıllarında Amerika Birleşik Devletleri'nde National Trust For Historic Preservation (NTHP) kuruluşunun geliştirdiği sürdürülebilirlik, gelişim ve turizm kavramlarını birleştiren dört aşamalı süreçten meydana gelen 'dört adım modeli' kullanılarak elde edilen bulgular yardımıyla Sillyon antik kentin bu model çerçevesinde analizi yapılmıştır.

Model, akademik araştırmalarda benimsenmiş olup ilk olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde ilk dört eyalette (Indiana, Tennessee, Texas ve Wisconsin) kültürel ve tarihi alanda kültürel miras turizminin geliştirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir⁹².

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Evren, araştırmanın çalışma alanını oluşturan örneği seçilen ve genelleştirilen grup olarak ifade edilmektedir. Belirli sınırlamalar ile her grubu evrene dönüştürmek olasıdır. Örneklem ise belli bir evrenden belirli kurallara bağlı olarak seçilmiş küçük bir örneği karşılamaktadır.

Bu araştırmada Yanköy Köyü Kocagözler Mahallesi'ne gidilerek rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak yerel halktan 9 kişi ile görüşme yapılmıştır. Ancak 9 kişiden 1 kişi görüşme esnasında kişisel (demografik) bilgilerini paylaşmak istememiştir. Yapılan görüşmeler 22.01-14.03.2020 tarihleri arasında Kocagözler Mahallesi'nde gerçekleşmiştir. Görüşme yapılan kişilere ait bilgiler Tablo 3.1'de verilmiştir. Görüşme öncesi katılımcılara gönüllük esas beyan edilmiş ve her birine EK3'de yer alan katılımcılara bilgilendirme formu okutulmuştur. Gizlilik esnasından dolayı görüşmecilerin verdikleri cevaplar isim/soy isim kullanılmadan kodlama yapılarak araştırmada yer verilmiştir.

⁹² <https://savingplaces.org/we-are-saving-places#.X6FCYWgzbDe> (Erişim tarihi:30.10.2020)

Tablo 3.1 Bölge Halkına Yönelik Görüşme Listesi

Kod	Yaş	Meslek	İkamet süresi(Yıl)	Görüşme Süresi (dk)	Görüşme Tarihi
K1	30	Ev Hanımı	30	35	22.01.2020
K2	72	Ev Hanımı	42	15	22.01.2020
K3	72	Ev Hanımı	38	13	25.01.2020
K4	-	-	-	20	01.01.2020
K5	44	Muhtar	44	45	26.01.2020
K6	52	İşletmeci	52	28	11.02.2020
K7	82	Çiftçi	82	30	14.03.2020
K8	51	İmam	40	25	14.03.2020
K9	36	Müdür Yardımcısı	3 ay	25	14.03.2020

Ortalama görüşme süresi 26 dakika olup, katılımcıların yaşları 30-82 arası değişmektedir.

Antalya merkezde yer alan 4 seyahat işletmelerine gidilerek operasyon bölümünde çalışan yetkililerden birer kişi toplamda 4 kişi ile görüşme yapılmıştır. Yapılan görüşmeler 09.01-02.03.2020 tarihleri arasında kendi işletme ofislerinde gerçekleşmiştir. Görüşme yapılan kişilere ait bilgiler Tablo 3.2’ verilmiştir. Görüşme öncesi katılımcılara gönüllük esas beyan edilmiş ve her birine EK3’de yer alan katılımcılara bilgilendirme formu okutulmuştur. Gizlilik esasından dolayı görüşmecilerin verdikleri cevaplar isim/soy isim kullanılmadan kodlama yapılarak araştırmada yer verilmiştir.

Tablo 3.2 Seyahat İşletmesine Yönelik Görüşme Listesi

Kod	Yaş	Meslek	Görüşme Süresi (dk)	Görüşme Tarihi
K10	28	Operasyon Şefi	30	09.01.2020
K11	34	Tur operasyon Şefi	40	21.01.2020
K12	49	Operasyon Müdürü	35	02.03.2020
K13	36	Operasyon Şefi& Tur Rehberi	20	02.03.2020

Tabloya göre görüşme süresi ortalama 31 dakika ve yaşlar 28-49 arası değişim göstermektedir. Örneklem seçiminde katılımcılar Yanköy Köyü Kocagözler mahallesinde ikamet eden kişilerle, köy muhtarı ve ortaokul müdür yardımcısı ile görüşme yapılmıştır. Aynı zamanda seyahat işletmesindeki operasyon personelleriyle de görüşme sağlanmıştır. Araştırmacıların verdiği cevaplar doküman haline getirilmiştir.

3.4. Bulgular

Bu bölümde araştırmaya ait görüşme bulguları yer almaktadır. Yerel halka yönelik ve seyahat işletmelerine yönelik bulgulardan oluşmaktadır. Görüşme bulguları, araştırmaya

katılan katılımcılardan elde edilmiştir. Birebir yapılan görüşme ve görüşme esnasında alınan notlarla alıntılara yer verilerek Tablo 3.1 ve 3.2’de bulunan katılımcılara ait kodlar kullanılmıştır. Görüşme soruları yöneltilmeden önce katılım sağlayan kişiye etnografik öge, kültürel miras, somut ve somut olmayan miras kavramları kısaca sözlü açıklanıp örnekler verilmiştir. Böylelikle soruların zihinlerinde somutlaştırılarak daha anlaşılır hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Yerel halk arasından katılımcılara yöneltilen ilk iki soru “Yaşadığınız alan hangi etnografik unsurlardan oluşmaktadır?” ve “Yaşadığınız coğrafyada somut ve somut olmayan kültürel miras öğeleri nelerdir?” sorularıdır. Bunların cevaplarına bağlı olarak ortaya çıkan ana unsur kültürel miras farkındalığıdır. Katılımcılar kendilerini yaşadıkları alanla özdeşleştirerek kimlik duygusu ön plana çıkmıştır.

Araştırmanın gizlilik esnasından dolayı görüşmecilerin yanıtları parantez içinde kodları ile beraber verilmiştir. Verilen cevaplar aşağıdaki gibidir;

“Köyümüze özgü yörük kıyafetlerimiz vardır...”(K2)

“Nergis çiçeği, halı dokuması, sur duvarları, Sillyon kalesi buraların en bilindik öğeleridir...”(K1)

“Keşkek, geleneksel düğünlerimiz, tarihi çeşmemiz, Sillyon kalemiz var...”(K5)

“Geleneksel düğünlerimiz, tarihi çeşmemiz vardır...”(K6)

Bu bağlamda katılımcıların yanıtlarından, sahip olunan somut kültürel miras unsurlarına ortak yanıt olarak “tarihi çeşme, sur duvarları, Sillyon Kalesi’nin” ön plana çıktığı görülmüştür. Somut olmayan kültürel miras değerleri ile ilgili ortak yanıtları ise geleneksel düğünlerin varlığı, keşkek, nergis çiçeğidir.

Üçüncü soruda yaşadıkları alana ait kültürel miras unsurlarının korunmasının gerekliliği ile ilgili yaklaşımları incelenmiştir. Katılımcıların her biri bu öğeleri korunması gerektiğini belirtmiş ancak farklı gerekçeler sunmuşlardır:

“Gelecek nesillere aktarmak ve onlara kendi benliklerini unutturmamayı sağlayabilmek için bu unsurları korumalıyız.” (K1)

“Bizi biz yapan değerlere, sahip çıkmalıyız, çöpe atmamalıyız.” (K3)

“Kazancımızı, ekonomik gelirimizi daha da arttırabilmek için korumalıyız.” (K4)

“Korumalıyız çünkü bunlar bizim miras alanımız, miras öğelerimiz. Bizi biz yapan değerlerdir.” (K8)

Katılımcılar verdikleri cevaplarla miras kavramına, toplumsal kimliğe, kültürel bellek, korumacılığa ve ekonomi olgusuna vurgu yapmaktadır.

Dördüncü soru katılımcıların yaşadıkları alanın turistik olarak hangi özellikleri taşıdığını öğrenmeye yöneliktir. Alınan cevaplar genellikle aşağıdaki gibidir:

“İklim şartlarının uygunluğu ve coğrafi alan olması.”(K5)

“Turistik özellik olarak tarihi dokusunun varlığı diyebilirim.”(K1)

“Denize yakın olması turizm açısından avantaj sağlamaktadır.”(K4)

“Turizm merkezi olan Belek bölgesine yakın olması, turistlerin çekim gücünü artırabilir.”(K7)

“Hala akmaya devam eden gelenleri şaşırtan tarihi çeşmesi var.”(K8)

Görüşmecilerin yanıtlarından yola çıkılarak yaşadıkları alanda, turizmi meydana getiren değerlerden tabii değer ile beraber tarihi değer ön plana çıkmaktadır. Bu değerlerin Sillyon kentine getirdiği ziyaretçi sıklığını ölçmek için sorulan bir diğer soruya verilen cevaplar aşağıdaki gibidir;

“Yaklaşık on yıl öncesine dek çok fazla turist gelirken, günümüzde bu sayı nerdeyse parmakla sayılır derecededir.”(K6)

“Kış aylarında, yaz aylarından daha fazla turist gelmektedir, bunun sebebi yazın aşırı sıcak olmasıdır. Aynı zamanda Avrupalı turist sayısı fazladır.” (K1)

“Ziyaretçi çok az geliyor çünkü ulaşım yeterli değildir.”(K4)

“Bakımsız ve yolların düzensizliğinden dolayı ziyaretçi sayısı yok denecek kadardır.” (K2)”

Katılımcıların verdikleri ortak yanıtlara göre, günümüzde gerek ulaşım gerek iklim şartları gerek altyapıdan kaynaklanan sorunlardan dolayı kente olan ziyaretler geçmiş yıllara nazaran daha az sayıdadır. Kentte yaşanan bu ziyaret sorununu çözüme kavuşturmak için, kenti turizme dâhil etme süreci içinde neler yapılması gerektiğine dair yerel halkın beklentisini ve fikirlerini almaya yönelik sorulan soruya alınan cevaplar karşısında aşağıdaki yanıtlar dikkat çekicidir;

“Altyapı olmadan asla hiçbir şey yapılamaz.”(K2)

“Altyapı, ulaşım, konaklama, tuvalet yapılırsa ve bilgi levhası konulursa daha fazla ziyaretçi çekeceğini düşünüyorum.”(K5)

“Yaşlı turistler için teleferik sistemi kurulumu gerçekleşirse yaralanma, sakatlanmaların önüne geçmiş oluruz.”(K1)

“Yürüyüş yolu ya da bisiklet yolunun olması kenti daha rahat gezebilmeyi sağlar.”(K4)

“Her şeyden önce altyapı, ulaşım, bilgilendirme levhası ve tanıtımı olması burayı güçlü turizm alanı haline getirir.” (K6)

“Turizme girmesi için güvenlik ve ulaşım sorununu çözmek gerekir.”(K3)

“Yerel halkın yöresel lezzetleri kullanılarak aktivite yapılıp hem bölgenin hem antik yapının tanıtımını sağlayabiliriz.” (K9)

Katılımcılardan alınan ortak cevaplar, ulaşım ve altyapı sisteminin yerine getirilmesi gerektiğidir. Aynı zamanda güvenlik ve alternatif yollar ile turizme katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Turizmin yarattığı olumlu ve olumsuz değişikliklerden ilk olarak bölgede yaşayan yerel halk etkilenmektedir. Bu sebeple yerel halkın turizme bakış açısı ölçülmesi turizmin gelişimi yönünden önemlidir. Son olarak yaşadıkları coğrafyayı turizme kazandırılması durumunda bölgeye ve kendilerine olan etkileri ne yönde olacağına dair yöneltilen soruya verdikleri ifade şu şekildedir:

“Hiçbir olumsuz yönde etki yapmaz. Aksine gelir kaynağı artar.”(K4)

“Köyümüz daha lüks hale gelerek turist sayısında artış ve gençlerimize iş alanında alternatif meslekler sunulur.”(K5)

“Her şeyden önce ulaşım problemi çözülür.”(K2)

“Kültür alışverişi yaşanır. Gelen ziyaretçiye kendi kültürümüzü, tarihimizi, yiyecek içeceklerimizi paylaşıırken; onların da kültürünü, dilini öğrenmiş oluruz.”(K1)

“İşsizlik azalır fakat çok fazla gelen ziyaretçiden dolayı altyapı zarar görebilir.”(K6)

Alınan ortak yanıtlar, bölgenin istihdam düzeyinin artması ve kültürel bir paylaşım çerçevesinde olmasının yanı sıra yapılacak olan seyahatler nedeniyle altyapının hasar olabileceği yönünde olup yöre halkının kafasında soru işareti bırakmaktadır.

Görüşme yapılan ikinci grup seyahat işletmelerinde tur bölümünde çalışan kişilerdir. Katılımcıların verdiği cevapların aktarımı için Tablo 3.2’de yer alan kodlar kullanılmıştır. Görüşme formu EK-2’de yer almaktadır. İlk soru olarak kültür turlarının genel olarak hangi tarihlerde yapıldığı sorulmuştur. Verdikleri cevaplar aşağıdaki gibidir:

“On iki ay boyunca kültür turları düzenlenir fakat en yoğun olduğu zaman Nisan-Eylül aylarıdır.” (K10)

“İlkbahar ve yaz dönemlerinde gerçekleşmektedir. En yoğun geçen periyod yaz aylarıdır.” (K13)

Katılımcılardan alınan yanıtlara göre, turistler yılın on iki ayı boyunca bölgeye ziyarette bulunmaktadır. Turlar tercih edilen zaman dilimine göre yoğunluk göstermektedir. Tur güzergahları müze ve ören yerlerinden oluşmaktadır. Seyahat işletmelerinin tur programlarını hazırlarken antik kent seçimlerini hangi ölçütlere göre seçtiklerini öğrenmeye yönelik ikinci bir soru yöneltilmiştir. Cevapları aşağıdaki gibidir:

“Her şeyden önce genel olarak planı yapılan programların yol güzergâhı üzerinde uygun gidilebilecek antik kentler ilk tercih edilen yerlerdir.”(K11)

“Hem satış odaklı hem de o kente ait turistlerin ilgisini çeken mitolojik hikâyeye sahip olmasıdır.”(K12)

“İyi korunmuş antik kentler tercih edilen ilk alanlardır.”(K10)

Köklü bir tarihe ve farklı dönemlerde farklı medeniyetlere ev sahipliği yapan ülkemizde antik kentlerin ayrı bir değeri vardır. Alınan cevaplar bakımından antik kentler, güzergâh başta olmak üzere ilginç bir hikâyeye sahip olması, korunma durumu ve ekonomik getirisi gibi belli başlı ölçütler çerçevesinde tur programına dâhil edilmektedir. Ülkemize dünyanın her yerinden seyahatler yapılmaktadır. Katılımcılara planladıkları turlarda turist profilinin dikkate alınıp alınmadığını ölçmeye yönelik üçüncü soruya verdikleri cevaplar şu şekildedir:

“Her inançtan, her ırk ve cinsiyetten, her profilden turistler turlara katılmaktadır. Hiçbir ayırım ya da ölçüt yoktur.” (K11)

“Bu tür programlara daha çok meraklı ve inancı yüksek kişiler katılım sağlamaktadır.” (K10)

“Daha çok Rus turistlerin inançlarına uygun alan, mekân ya da turlar planlanmaktadır.” (K13)

Turistlerin sahip oldukları inançların, tur programlarını belirlemede önemli bir etken olduğu anlaşılmaktadır. Bu programların anlatımı profesyonel turist rehberleri tarafından sağlanmaktadır. Antik kentlerdeki yapılar da bunlara dâhildir. Son olarak katılımcılara sorduğumuz soru ise bu kentlerde daha çok hangi yapı veya yapıların anlatıldığını anlamaya dairedir. Verdikleri cevaplar aşağıdaki gibidir:

“Eğer zaman sıkıntısı yoksa her yapıdan bir cümle bile bahsedilir, yoksa genel bir anlatım yapılmaktadır.” (K13)

“Antalya bölgesindeki antik kentlerden yola çıkarsak, Aspendos antik kenti için tiyatro; Demre için kilise; Perge antik kenti ise genel bir anlatım yapılır yapılara pek girilmez.” (K12)

“Yeterli süre verildiği takdirde her kentin her yapısı tek tek turistlere anlatılmaktadır. Side antik kenti için Apollon tapınağı, Aspendos antik kenti için tiyatrosu, Perge antik kenti ise kule ve hamam kompleksi anlatılmaktadır.” (K11)

Alınan cevaplar doğrultusunda, genel olarak zaman probleminin olmadığı durumlarda her yapıdan bahsedildiği anlaşılmaktadır.

3.5. Sillyon Antik Kenti'nin Dört Adım Modeli Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Dört adım modeli, 2011 yılında Amerika'da bir yüksek lisans öğrencisi tarafından yapılan kültürel miras turizmi ve açık hava draması konulu araştırmasında değerlendirdiği modellerden biridir. Yapılan çalışmada, toplulukların kültürel açıdan önemli olan miras hikayelerini turistlerle paylaşmalarını sağlayan turizm planlamasına disiplinler arası bir yaklaşımla farklı alanları bir araya getirmeyi amaçlanmıştır⁹³.

Bu modelin başka bir kullanım alanı ise ülkemizde 2017'de Tokat ilinin Sebastapolis antik kentinde kültürel miras kapsamında bir sempozyum çalışmasında uygulanmıştır. Çalışmada, antik kentin kültürel miras turizmi kapsamında dört adım modeli kullanılarak turizme kazandırılması amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda ise, antik kentin kültürel miras turizmi kapsamında çekiciliği yüksek bir destinasyon olarak değerlendirilebileceği, kültürel turizm potansiyelinin geliştirilebileceği ve yerel halkın turizm konusunda bilinçlendirilebileceği gibi sonuçlara ulaşılmıştır⁹⁴.

Bu tez çalışması kapsamında bu modelin, Sillyon antik kentinde de uyarlanması öngörülmüştür.

1.Potansiyelin Belirlenmesi

a. Çekicilikler

b. Ziyaretçi Hizmetleri

c. Organizasyonel Kapasite

1.a. Sillyon antik kenti Antalya ili Serik ilçesine bağlı bir kent olup 15 km uzaklıkta yer almaktadır. Kuruluşu kesin olarak bilinmemekle birlikte elde edilen belgelere göre M.Ö. 2.bin civarında olduğu tahmin edilmektedir⁹⁵. Sillyon'un stratejik yapısı ve korunaklı topoğrafyasından dolayı Bizans döneminde bölgenin güçlü kentlerinden biridir. M.S. 6.yüzyılda üstlendiği piskoposluk metropolitliği unvanı ile saygınlık kazanmıştır. Bu kapsamda, uzun bir tarihi geçmişe sahip antik kenti, kültürel miras turizmi çerçevesinde çekiciliği olan bir alan olarak değerlendirilebilir.

1.b. Antik kentin tarihsel niteliğiyle bir çekicilik unsuru olmasına karşın gözlemler ve yerel halka yapılan görüşme neticesinde ziyaretçilere yönelik konaklama, yeme-içme gibi ihtiyaçlarını giderebileceği tesislerden yoksun olduğu anlaşılmaktadır. Bu bağlamda Sillyon kentinin bugün için modelin ikinci alt başlığını karşılamadığını söylemek mümkündür.

1.c. Serik ilçesi Yanköy Köyü'nde bulunan antik kent, köklü tarihi geçmişe sahip olmasına rağmen alanda yapılan kazı araştırmaları henüz istenilen düzeye ulaşamamış ve

⁹³ Bernick,2012:76.

⁹⁴ Yayla ve Solunoğu, 2017:589-593.

⁹⁵ Özer, 2009; Özer-Taşkiran,2010.

kente ait yapıların çoğu gün yüzüne çıkarılamamıştır. Bu bağlamda, devlete bağlı kurumların gerekli destekler vermesi arkeolojik alandaki çalışmaların gelişimine ve ilerlemesine yardımcı olabilir. Aynı zamanda yerel işletmeler, turizm faaliyeti gösteren kurum ve kuruluşların organize olması bölgenin gelişimine katkı sağlanabilir. Kentin, Antalya'nın turistik yol güzergâh bölgesi üzerinde olması organizasyonel kapasiteyi destekler niteliktedir.

2. Planlama ve Organizasyon

Sillyon antik kentinin ziyaret edilebilir bir kültürel miras alanı olarak planlaması ve organizasyonu bölgenin başarısına katkı sağlayabilir. Ancak, kentin kültürel miras turizmi açısından planlaması ele alındığında gerekli ulaşım, turizm danışma merkezinin olmadığı önemli bir eksikliklerdir. Arkeologların ve tarihçilerin çalışmalarının yanı sıra turizm çalışanlarının da destinasyona gerekli ilgi göstermesi ve aynı zamanda yerel yönetimler, özel ve kamuya ait işletmelerin bu organizasyona dahil edilmesi halinde bölgedeki turistik hareketlilik arttırabilir.

3. Ziyaret Yönetimi ile Doğal/Tarihi Kaynakların Korunması

Antik kent güzergahında yapılacak olan konaklama, ulaşım gibi yatırımlar sonucunda kentin turistik cazibesi olan bir destinasyon haline gelmesi mümkündür. Üzerinde durulması gereken konulardan biri de doğal ve tarihi alanlarının sürdürülebilirliği ve korunmasıdır. Yerel halktan alınan cevaplar doğrultusunda Sillyon kentinin gelecek nesillere doğru ve etkin şekilde aktarabilmesi, miras öğelerine sahip çıkılabilmesi ve aynı zamanda ekonomik kazancın kaybedilmemesi için korunması gerektiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, bölgede yaşayan yerel halkın sürdürülebilirlik konusunda bilinçlendirilmesi kaynakların etkin ve doğru kullanımı açısından elzemdir.

4. Pazarlama

NTHP'ye göre modelin son aşaması pazarlamadır. Yerel halkla ve acentelerle yapılan görüşmeler neticesinde kentin yerel turizm aktörleri tarafından gerekli desteği vermedikleri görülmüştür. Bir destinasyon tarihi, kültürel ya da doğal özelliklere sahip olsa da pazarlama faaliyetlerindeki eksikliği hak ettiği değeri görememesi ve turisti çekememesine neden olmaktadır.

Tur planlamasındaki ölçütlerden biri olan iyi korunmuş antik kentler, turistlerin tercih ettiği alanlar arasında yerini almaktadır. Sillyon kentine yalnızca 20 km uzaklıkta olan Perge antik kentinin son üç yıldaki ziyaretçi sayıları verilmiştir (Tablo 3.3).

Tablo 3.3 Yıllara Göre Perge Kenti Ziyaretçi Sayıları

Antik Kent	2019 Yılı Ziyaretçi Sayısı	2018 Yılı Ziyaretçi Sayısı	2017 Yılı Ziyaretçi Sayısı
Perge Antik Kenti	116.426	92.239	63.949

<http://www.dosim.gov.tr/muze-istatistikleri> (Erişim Tarihi: 29.09.2020).

Yukarıda sunulan verilere göre Perge Kenti'nde, her yıl ziyaretçi sayılarında artış yaşanmıştır. Perge kentinin korunaklı yapısı, bilinirliği ve üzerinde daha fazla çalışmaların yapılması turist için tercih alanlarından biri haline gelmiştir. Aksine, Sillyon kenti söz konusu kente yakın olmasına rağmen turist çekmede başarısızdır.

SONUÇ

Turizm ve turistik faaliyetlerin herhangi bir alanda veya destinasyonda planlanması ve uygulanabilmesi için yerel halkın turizme karşı tutum ve davranışlarının belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu kapsamda meydana gelen araştırmada, Pamphylia bölgesinde bulunan Antalya'nın Serik ilçesi Kocagözler mevkiindeki Sillyon antik kentinin kültürel miras turizmi açısından irdelenmesinde yerel halkın ve seyahat işletmelerindeki yetkili kişilerin bakış açıları değerlendirilmiştir. Tarih süresince farklı kültürlerin etkisinde olan Sillyon, birçok uygarlıktan kalan kültür mirasını sergilemektedir. Yapılan görüşmeler ise bunun bir kanıtı niteliğindedir. Değerlendirme sonucundan hareketle, yaşadıkları alana ait kabul ettikleri miras öğelerinin korunup gelecek kuşaklara aktarılmasında katılımcıların korumacı tavrı ön plana çıkmaktadır. Bu öğelerin korunması ve aktarılmasıyla ilgili sorumluluk vazifesini yönetimlere yüklemekle beraber sorumluluk bilincinin oluşmasını zemin hazırlamaktadır. Bölge halkının yanı sıra seyahat işletmelerindeki yetkili kişiler, tur planlamaları yapılırken herhangi turist seçiciliğinin olmaması, antik kent seçimlerinde ekonomik faktörün yanı sıra korunaklı alan olması, antik kentin avantajlı konumda olabileceğini ifade etmiştir.

Kentin, anıtsal mimari, epigrafik ve numismatik alanında gelişmelere kaynaklık etmesi, köklü tarihe sahip olması, savunma yapısının caydırıcı bir etmen olması gibi pek çok özelliğiyle Sillyon kentinin dünya mirası olabileceğini destekler niteliktedir.

Bulgulardan elde edilen sonuçlar ışığında kent kültürel miras kapsamında dört adım modeli kullanılarak değerlendirilmiştir. Antik kentin kültürel miras turizmi kapsamında uzun ve köklü tarihe sahip olmasıyla beraber çekiciliği olan bir destinasyon olarak değerlendirilebileceği, kültürel turizm potansiyelinin geliştirilebileceği ve yerel halkın turizm konusunda bilinçlendirilebileceği sonuçlarına varılmıştır. Bu yönüyle kent, Sebastapolis Antik Kenti ile eş değer konumda olabileceği söylenebilir. Ancak, araştırma alanını oluşturan Sillyon kenti, Aspendos ve Perge kentleri gibi yol güzergahları üzerinde bulunması, kent merkezine yakınlığı, kongre ve fuar alanlarına yakın olması, görülmeye değer yapıların bulunmasına rağmen komşu kentler kadar ziyaretçi çekmemektedir. Son yıllarda gerçekleşen seyahatlerin büyük oranını kültür turizmi oluşturmaktadır. Öyle ki miras alanlarındaki ziyaretçi sayılarında önceki yıla göre artış yaşanmıştır. Perge kenti bunun bir tezahürü olmuştur. Sillyon'un yer aldığı bölgede ziyaretçilere yönelik ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli tesislerin yapılması, altyapı ve ulaşımın zenginleştirilmesi, işin ehli kişilerce yürütülmesi, yerel yönetim, özel ve kamuya ait işletmelerin gerekli destekleriyle beraber kentin komşu kentlerle birlikte oluşturulabilecek tur programlarına dahil edilmesi kente olan

ilgiyi arttırıp bölgedeki turistik hareketlilik canlanabileceği görülmektedir. Ayrıca, bölgeye gelen turistlerin profillerin belirlenmesine yönelik yapılacak çalışmalar, pazarlama strateji unsurlarından hedef kitleyi belirleme, kitlenin spesifik özelliği, ürüne ulaşılabilirlik açısından yararlı olabilir.

Başka bir deyişle, kentin reklam ve tanıtımı oldukça önem taşımaktadır. Side ve Aspendos kentlerinde olduğu gibi Sillyon kentinde de topoğrafik yapısının uygunluğuna göre kısa tanıtım festivalleri düzenlenerek kentin bilinirliğine katkı sağlanabilir. Kentlere ait verileri doğru, etkili şekilde, güncel bilgilerle ziyaretçilere aktaran profesyonel turist rehberlerine ihtiyaç vardır. Turistler ve yerel halk arasında bir köprü, bağlantı, kültür elçisi olma gibi önemli görevlere sahip turist rehberlerinin, farklı kültürler ile iletişim kurabilme ayrıcalıklarının olması, doğru ve tam bilgiyi aktarmaları kültürel değerlerin korunması ve sürekliliğin sağlanmasında büyük öneme sahiptir. İnsanları yönlendiren, bilgilendiren bir uğraş olarak değerlendirilen rehberlik mesleği, turizm sektörünün ilerlemesinde ve gelişmesinde önemli etkenlerden biridir. Ayrıca bu kentin tanıtımı sadece rehberlikle sınırlı kalmayıp, afiş, broşür ve sanal ortamlarla da desteklenmelidir.

Ülkede ve dünyada yaşanan salgın, diğer arkeolojik alanlar gibi antik kenti ziyaret etmeye olanak tanımamaktadır. Bu nedenle sanal canlandırmalar miras alanlarını ziyaret etmeyi fırsat sağlamaktadır. Sanal gerçeklik uygulamaları, dijital ortamda kültürel miras alanlarını binlerce yıllık haliyle yeniden canlandırarak anlatılar ve hikayeleriyle ziyaretçilere zaman yolculuğuna çıkararak o zamanki hayatın deneyimlenmesini sağlamaktadır⁹⁶. Yapıların, tarihin farklı dönemlerindeki değişiklikleri görselleştirerek yerel yönetim ve halkın algısında da farkındalık yaratabilmektedir. Bu bağlamda, kültürel mirasın yaşatılması, korunması ve gelecek nesillere aktarılması daha sağlıklı biçimde gerçekleşmesine zemin hazırlamaktadır. Bu durum doğrultusunda Sillyon antik kenti ve buna benzer kentlerde de sanal canlandırmaların yapılması kentlerin gelişimi açısından önemli rol oynayabilir.

⁹⁶ Sürücü ve Başar,2016:14; Doğan ve Kan,2020:88.

KAYNAKÇA

Antik Kaynaklar

- Arrianos, F. Aleksandrou *Anabasis*. (Çev.F. Akderin, 2005). Alfa Yayınları, İstanbul.
Strabon, *Geographika. Antik Anadolu Coğrafyası. Kitap XI-XIII-XIV* (Çev. A. Pekman).

Modern Kaynaklar

- Ahmad, Y. (2006). The Scope and Definition of Heritage: From Tangible to Intangible, *International Journal of Heritage Studies*, 12(3), s.292-300.
- Arslan, M. (2012). "Pseudo- Skylaks Periplous". *Mediterranean Journal of Humanities II/1*, 2012, 239-257.
- Bernick, L. H. (2012). "Cultural Heritage Tourism and Outdoor Historical Drama: A Model For Cohesive Development. Washington", The George Washington University.
- Bilgin, M., Kızıltepe Bilgin, P. ve Özdemir, E. (2020). "Yüzey Araştırmalar Işığında Sillyon Seramikleri Üzerine Ön Değerlendirmeler". M. Taşkiran (Ed.). *Yüzey Araştırmaları Işığında Sillyon ve Çevresi*, Ege Yayınları, İstanbul, 33-89
- Bremen, R. Van (1994). "A Family From Sillyon". *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*, 104, 43-56.
- Brixhe, C. (1966). "Une tablette de juge d'origine probablement pamphylienne". *Bulletin de correspondance hellenique*, vol.90, livraison 2, 653-663.
- Çağırkan, B. (2017). "Kültür Sosyolojisinde Metodoloji Tartışmaları: İdeoloji Olarak Kültür ve Eylem Olarak Kültür." *SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Aralık, Sayı:42:147-160.
- Çeçen, A. (1984). *Kültür ve Politika*, Hil Yayınları, İstanbul.
- Deveci, A. (2010). "2010 Yılı Sillyon Antik Kenti ve Çevresi Yüzey Araştırması", *Akropolis Çalışması, 29.Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Cilt(3):34-35.
- Doğan, E. ve Kan M.H.(2020). "Bringing Heritage Sites To Life For Visitors: Towards A Conceptual Framework For Immersive Experience", *Advances In Hospitality And Tourism Research*, 8(1):76-99.
- Dörtlük, K. (2006). *Side, Aspendos, Perge, Sillyon, Seleukia, Manavgat, Selge*, Keskin Color Basımevi.
- Emekli, G. (2005). "Avrupa Birliğinde Turizm Politikaları ve Türkiye'de Kültürel Turizm", *Ege Coğrafya Dergisi*, (14):99-107.
- Eroğlu, M., Yaşar, A. ve Kadioğlu, Y. (2020). "Sillyon Antik Kenti Roma Hamamı Yapısında

- Arkeometrik Analizler". M. Taşkıran (Ed.). *Yüzey Araştırmaları Işığında Sillyon ve Çevresi*, Ege Yayınları, İstanbul, 255-264.
- Head, B. V. (1911). *Historia Numarum: a Manual of Greek Numismatics*. Clarendon Press, Oxford.
- Hellenkemper, H. ve Hild, F. (2004). "Lykien und Pamphylien", *Tabula Imperii Byzantini* 8 1- 2, Wien.
- Hereward, D. (1958). "Inscriptions From Pamphylia and Isauria". *The Journal of Hellenic Studies*, Vol.78, 57-77.
- Howatson, M.C. (2014). *Oxford Antikçağ Sözlüğü*, (Çev. F.Ersöz), Kitap Yayınevi.
- Işık, G. (2020). "Sillyon Geç Antik Çağ Çeşmesi". M. Taşkıran (Ed.), *Yüzey Araştırmalar Işığında Sillyon ve Çevresi*. Ege Yayınları, İstanbul, 127-140.
- Işık, Ş. ve Zoğal, V. (2017). "Turizm Kentleşmesi Kavramı: Antalya Örneği". *Ege Coğrafya Dergisi*, 26(2): 71-94.
- İşler, B. (2020). "Sillyon'un Bizans Dönemi Dini Yapılaşması". M. Taşkıran (Ed.). *Yüzey Araştırmalar Işığında Sillyon ve Çevresi*. Ege Yayınları, İstanbul, 141-160.
- Karaca, Ö. (2017). "Anadolu Antik Kentleri". *Uluslararası Amisos Dergisi*, 2(2), s:88-108.
- Kaufman, N. (2019). "Somut Olmayan Mirasa Hak Ettiği Yeri Vermek: Politika ve Uygulamalar İçin Öneriler" (Çev. P. Kasapoğlu Akyol). N. Özdemir ve A. Öger (ed.) *Kültürel Miras Yönetimi*. Grafiker Yayınları, Ankara, 45-74.
- Kousis, M. (2000). "Tourism and Environment: A Social Movements Perspective", *Annals of Tourism Research*, 27(2), s.486-489.
- Köker, H. (2009). "Yeni Bir Sillyon Sikkesi". *Uluslararası Genç Bilimciler Buluşması 1: Anadolu Akdeniz'i Sempozyumu*, Antalya, s:205-206.
- Köker, H. (2010). "Sillyon Sikke Buluntuları". *2010 Yılı Sillyon Antik Kenti ve Çevresi Yüzey Araştırması*, AST 29 (2011), Cilt:3, s.33-48.
- Kurin, R. (2004). *Safeguarding Intangible Cultural Heritage In The 2003 UNESCO Convention: A Critical Appraisal Museum International*, 56(1-2). 66-77.
- Küpper, M. "Sillyon Research Work 1995", 14. *Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Cilt 2, 1997, 451-462.
- Lanckoronski, K. (2005). *Pamphylia ve Pisidia Kentleri*, Cilt(1): 62-84.
- Marshall, C. ve Rossman, G. B. (2010). *Designing Qualitative Research*. 5. Baskı. Sage. Thousand Oaks, CA.
- Meydan-Uygur, S., Baykan, E. (2007). "Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkileri", *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 30-49.

- Nguyen, T. H.H. ve Cheung, C. (2014) The classification of heritage tourists: a case of Hue City, Vietnam, *Journal of Heritage Tourism*, 9:1, 35-50.
- Önen, N. (2008). "Römische Bürger in Sillyon". *Gephyra* 5, 67-72.
- Özdemir, B. (2020). "Sillyon'da Men Kültü". M. Taşkiran(ed.), *Yüzey Araştırmalar Işığında Sillyon ve Çevresi*. Ege Yayınları, İstanbul, 113-125.
- Özdemir, B. Ş. ve Taşkiran, M. (2021). "Sillyon'da Ares Kültü". *Anadolu Arkeolojisi Araştırmaları Dergisi*, 4:109-122.
- Özer, E. (2011). "2011 Yılı Sillyon Antik Kenti ve Çevresi Yüzey Araştırması". *29.Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Cilt (3): 361-370.
- Özer, E., Deveci, A. ve Taşkiran, M. (2012). Sillyon ve Çevresi Yüzey Araştırması 2010, *Anmed 2011-9*, 209-213.
- Özer, E. Ve Taşkiran M. "2009 Yılı Sillyon Antik Kenti ve Çevresi Yüzey Araştırması". *28.Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Cilt(3): 279-296.
- Öztürk, Y. ve Yazıcıoğlu, İ. (2002). "Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma", *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2:30-49.
- Pekman, A. (1989). *Perge Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Richard, G. (2001). "The Development of Cultural Tourism in Europe", In Richard, G. (ed.), *Cultural Attractions and European Tourism*, CABI Publishing, 3-31.
- Sevin, V. (2001). *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Silverman, H. ve Ruggles, D.F. (2007). *Cultural Heritage and Human Rights*, Springer-Verlang, New York, s:3-22.
- Sürücü, O. ve Başar, M.E. (2016). "Kültürel Mirası Korumada Bir Farkındalık Aracı Olarak Sanal Gerçeklik", *Artium Dergisi*, 4(1):13-26.
- Taşkıran, M. (2010). "2010 Yılı Sillyon Antik Kenti ve Çevresi Yüzey Araştırması". *29.Araştırma Sonuçları Toplantısı*, Cilt(3): 35-36.
- Taşkıran, M. (2017). *Sillyon Antik Kenti Savunma Sistemi ve Pamphylia Bölgesindeki Konumu*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Pamukkale Üniversitesi Arkeoloji Enstitüsü, Denizli.
- Taşkıran, M. (2020). "Pamphylia Ovasında Bir Savunma Kenti: Sillyon". M. Taşkiran (Ed.). *Yüzey Araştırmaları Işığında Sillyon ve Çevresi*, Ege Yayınları, İstanbul, 1-31.
- Taylor, E.B. (1871). *Primitive Culture; Researches Into The Development of Mythology, Philosophy, Religion, Art and Custom*, London.
- Türker, A. ve Çelik, İ. (2012). "Somut Olmayan Kültürel Miras Unsurlarının Turistik Ürün

- Olarak Geliştirilmesine Yönelik Alternatif Öneriler*”, Yeni Fikir, Sayı:9, 87-98.
- Tweed, C. and Shutherland, M. (2007). *Built Cultural Heritage and Sustainable Urban Development*, Landscape an Urban Planning 83, s:62-69.
- Umar, B. (2011). *Pamphylia Isauria Lykaonia*, Bir Tarihsel Coğrafya Araştırması ve Gezi Rehberi.
- Yayla, Ö., Solunoğlu, A. (2017). “*Sebastapolis Antik Kentinin Kültürel Miras Turizmi Kapsamında Değerlendirilmesi: Dört Adım Modeli*”. DOKAP Bölgesi Uluslararası Turizm Sempozyumu, Trabzon, Türkiye, Vol.1, ss.589-594.
- Yetkin, Ş. (1974). “*The Monuments in Sillyon (Yanköy Hisarı)*”. Mansel’e Armağan I-III, 861-872.

İnternet Kaynakları

- <http://dosim.kulturturizm.gov.tr/muze-istatistikleri> (Erişim Tarihi:29.09.2020)
- <http://southpacificspecialist.org/cultural-heritage-visitor-profiles/> (Erişim Tarihi:20.11.2020)
- <http://www.icomos.org/venicecharter2004/turkish.pdf> (Erişim tarihi: 26.12.2019).
- <http://www.sillyon.net/content.aspx?id=1017>, (Erişim tarihi: 06.10.2019).
- <http://sillyon.net/content.aspx?id=1033> (Erişim Tarihi: 06.10.2019).
- <https://www.sillyon.net/content.aspx?id=1013> (Erişim Tarihi: 06.10.2019).
- <http://sillyon.net/content.aspx?id=1015> (Erişim Tarihi: 06.10.2019).
- <https://www.sillyon.net/content.aspx?id=1013> (Erişim Tarihi: 06.10.2019).
- <http://sillyon.net/content.aspx?id=1037> (Erişim Tarihi: 06.10.2019).
- <http://sillyon.net/content.aspx?id=1030> (Erişim Tarihi: 06.10.2019).
- <http://sillyon.net/content.aspx?id=1031> (Erişim Tarihi: 06.10.2019).
- <http://sillyon.net/content.aspx?id=1028> (Erişim Tarihi:06.10.2019).
- <http://sillyon.net/content.aspx?id=1038> (Erişim Tarihi: 06.10.2019).
- <http://sillyon.net/content.aspx?id=1032> (Erişim Tarihi: 06.10.2019).
- <http://sillyon.net/content.aspx?id=1039> (Erişim Tarihi: 06.10.2019).
- <https://bibleatlas.org/pamphylia.htm> (Erişim Tarihi: 06.01.2021)
- <https://joyofmuseums.com/museums/europe/greece-museums/athens-museums/museum-of-the-ancient-agera/kleroterion/> (Erişim Tarihi: 20.12.2020)
- http://cografyaharita.com/haritalarim/4makdeniz_bolgesi_fiziki_haritasi.png (Erişim Tarihi:15.01.2021).
- <https://savingplaces.org/we-are-saving-places#.X6FCYWgzbDe> (Erişim tarihi.30.10.2020)
- <https://sozluk.gov.tr/?kelime=K%C3%9CLT%C3%9CREL> (Erişim tarihi: 07.11.2019).

<https://www.google.com/maps/place/Sillyon/@36.9901283,30.9823891,1385m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x0:0xbfacbbe7f6d09a32!8m2!3d36.98998!4d30.9856752?hl=tr> (Erişim Tarihi: 06.01.2021)

<https://www.iagto.com/awards/2008> (Erişim tarihi:28.12.2019).

<https://www.istanbul-city-guide.com/map/antalya-map> (Erişim Tarihi: 15.01.2021)

<https://www.mapharita.com/turistik-harita/antalya-turistik-haritasi> (Erişim Tarihi: 15.01.2021)

<https://www.turizmnews.com/grafiklerle-turkiye-turizmi-2017/11699/> (Erişim Tarihi: 15.01.2021)

Venedik Tüzüğü. (1964). *Tarihi anıtların ve yerleşmelerin korunması ve onarımı için uluslararası tüzük*, (13.02.2018).

EK1: GÖRÜŞME FORMU

T.C
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM REHBERLİĞİ ANA BİLİM DALI

BİR ANTİK KENTİN TURİZME KAZANDIRILMASI:
“SİLLYON ANTİK KENTİ ÖRNEĞİ”
YANKÖY KÖYÜ’NDE İKAMET EDENLERE YÖNELİK GÖRÜŞME FORMU

Merhabalar, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm Rehberliği Tezli Yüksek Lisans öğrencisiyim. Araştırma konusu kapsamında Sillyon antik kenti örneğini baz alarak bir antik kentin turizme kazandırılması sürecinin olumlu ve olumsuz yönleriyle ilgili bir araştırma yapmaktayım. Sizinle yapacağım görüşmeden elde edilecek bulgular tamamen bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır.

Göstereceğiniz ilgiden dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Araştırmacı
 Mükerrrem AYYILDIZ
 Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

Danışman
 Dr. Öğr. Üyesi Hava KESKİN
 Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Adınız Soyadınız:

Yaşınız:

Mesleğiniz:

İkamet süresi:

Geçim Kaynağı:

GÖRÜŞME SORULAR

- 1.) Yaşadığınız alan hangi etnografik unsurlardan oluşmaktadır?
- 2.) Yaşadığınız coğrafyanın somut ve somut olmayan kültürel miras öğeleri nelerdir?
- 3.) Bu öğeler korunmalı mı? Neden?
- 4.) Yaşam alanınız turizm yönünden hangi özellikleri taşımaktadır?
- 5.) Sillyon kenti ne sıklıkla ziyaret edilmektedir?
- 6.) Sizce Sillyon kenti turizme nasıl kazandırılır ve bunun için neler yapılabilir?
- 7.) Turizme kazandırılması durumunda bölgeye olan etki/etkileri nelerdir?

EK2: GÖRÜŞME FORMU

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM REHBERLİĞİ ANA BİLİM DALI
BİR ANTİK KENTİN TURİZME KAZANDIRILMASI:
“SİLLYON ANTİK KENTİ ÖRNEĞİ”

SEYAHAT ACENTESİ TUR DEPARTMANINDA ÇALIŞAN YETKİLİLERE
YÖNELİK GÖRÜŞME FORMU

Merhabalar, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm Rehberliği Tezli Yüksek Lisans öğrencisiyim. Araştırma konusu kapsamında Sillyon antik kenti örneğini baz alarak bir antik kentin turizme kazandırılması sürecinin olumlu ve olumsuz yönleriyle ilgili bir araştırma yapmaktayım. Sizinle yapacağım görüşmeden elde edilecek bulgular tamamen bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır.

Göstereceğiniz ilgiden dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Araştırmacı
 Mükerrrem AYYDILDIZ
 Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

Danışman
 Dr. Öğr. Üyesi Hava KESKİN
 Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

Görüşme Tarihi:

Görüşme Yeri:

Görüşülen Kişinin Adı Soyadı:

Yaşı:

Mesleği:

GÖRÜŞME SORULARI

- 1.) Kültür turları genellikle hangi tarihler arasında düzenleniyor?
- 2.) Kültür turları için antik kentlerde belirlediğiniz ölçütler nelerdir?
- 3.) Bu ölçütler belirlenirken ne tür turist profili dikkate alınmaktadır?
- 4.) Antik kentlerde daha çok hangi yapı/yapılar anlatılmaktadır?

EK3: GÖNÜLLÜ KATILIMCI BİLGİLENDİRME FORMU**T.C****AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ****SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ****TURİZM REHBERLİĞİ ANA BİLİM DALI****BULGULARIN DOĞRULANMASI AMACIYLA YEREL HALK İLE YAPILAN GÖRÜŞMELERE İLİŞKİN GÖNÜLLÜ KATILIMCI BİLGİLENDİRME FORMU**

Bu form *bir antik kent*in arkeoloji, kültürel miras ve turizm yönünden ele alınarak turizme kazandırılması süreci ve bu süre boyunca yerel yönetim ve halkın bakış açısını irdelemek amacıyla hazırlanmakta olan yüksek lisans tez çalışmasına katılmayı kabul ettiğimi göstermektedir. Ayrıca araştırmada vereceğim bilgilere dayalı sonuçların bilimsel ortamlarda tartışılmasına ve yayınlanmasına izin verdiğimi ve bu araştırmaya katılmakla aşağıda belirtilen hususları anladığımı ve kabul ettiğimi de beyan ederim.

- Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Katılımcılar istemedikleri konularda gerekçe belirtmeksizin konuşmayabilir veya istedikleri zaman herhangi bir sebep bildirmeksizin arattırmadan çekilebilir. Bu durumda edinilen bilgiler kullanılmayacak ve imha edilecektir.
- Araştırma gizlilik esasını çerçevesinde yürütülecektir. Bu kapsamda verilerin toplanması, analizi ve araştırma sonuçlarının yayınlanması aşamalarında katılımcıların bilgileri kesinlikle gizli tutulacaktır.
- Araştırmadan elde edilecek veriler yalnızca bilimsel amaçla kullanılacak ve bu amaç dışında hiçbir kişi, kuruluş ya da kurumla paylaşılmayacaktır. Ayrıca tüm veriler çalışma sonunda imha edilecektir.
- Mülakatların ortalama 20-30 dakika sürmesi beklenmektedir.
- Mülakatlar, katılımcıların izni doğrultusunda ses kayıt cihazına kaydedilecektir. Ayrıca araştırmacı, mülakat boyunca gözlem ve izlenimleri ile gerekli diğer hususları not edebilecektir. İstenildiği takdirde çalışma tamamlandıktan sonra araştırmanın genel özeti katılımcılara iletilebilecektir.

Araştırmacı
Mükerrem AYYILDIZ
Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Hava KESKİN
Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi

LEVHALAR DİZİNİ

Levha I:

- Levha 1a Kültürel Miras Öğeleri
Levha 1b Antalya Bölgesi Coğrafi Haritası

Levha II:

- Levha 2a Pamphylia Bölgesi Haritası
Levha 2b Pamphylia Bölgesinde Sillyon'un Yeri

Levha III:

- Levha 3a Mopsos Yazılı Kaide
Levha 3b Geometrik Döneme Ait Beyaz Boyalı Geometrik Desenli Seramik Parçası
Levha 3c Kırmızı Figürlü Krater Parçası

Levha IV:

- Levha 4a Kantharos Parçası
Levha 4b Megakles'in Kızı Menodora 'ya Ait Yazıt Kaidesi
Levha 4c Terra Sigiilata Parçası

Levha V:

- Levha 5a Sillyon Kent Haritası
Levha 5b Kentin Yol ve Caddeleri

Levha VI:

- Levha 6a Sillyon Sur Yapısı
Levha 6b Helenistik Kule

Levha VII:

- Levha 7a Bastion Yapısı
Levha 7b Kastron Yapısı

Levha VIII:

- Levha 8a Tiyatro Yapısı
Levha 8b Odeion Yapısı

Levha IX:

- Levha 9a Geç Antik Çağ Çeşmesi

Levha X:

- Levha 10a Paşa Deliği Yapısı
Levha 10b Roma Hamamı Yapısı

Levha XI:

Levha 11a Bedesten Yapısı

Levha XII:

Levha 12a Nekropolis Alanı

Levha XIII:

Levha 13a M.Ö. 4-3. Yüzyıl Sillyon Kent Sikkesi

Levha 13b Roma İmparatorluk Dönemi Sillyon Kent Sikkesi

Levha 13c Antoninus Pius Dönemi Sillyon Sikkesi

Levha XIV:

Levha 14a A, B Kiliselerin ve C Yapısı

Levha 14b A Kilisesi

Levha XV:

Levha 15a B Kilisesi

Levha 15b C Yapısı

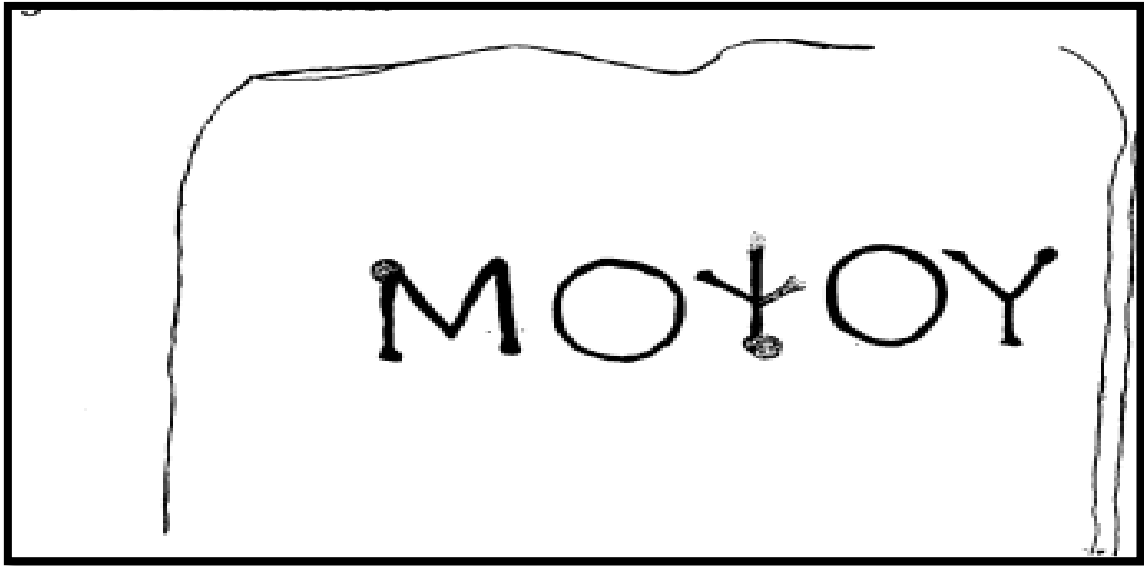
Levha XVI:

Levha 16a Mescit Yapısı

LEVHALAR

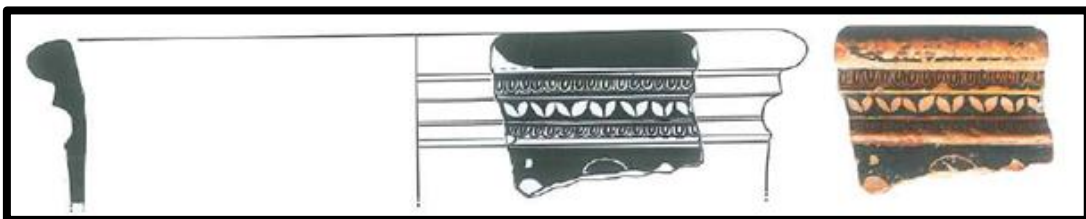
Levha III

Levha 3a: Mopsos Yazılı Kaide

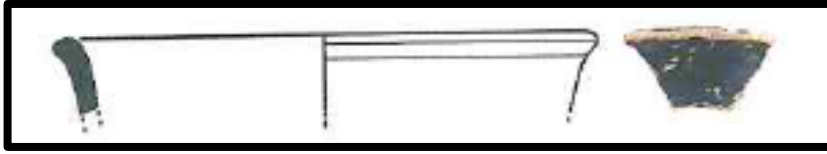

Levha 3b: Geometrik Döneme Ait Beyaz Boyalı Geometrik Desenli Seramik Parçası

Levha 3c: Kırmızı Figürlü Krater Parçası

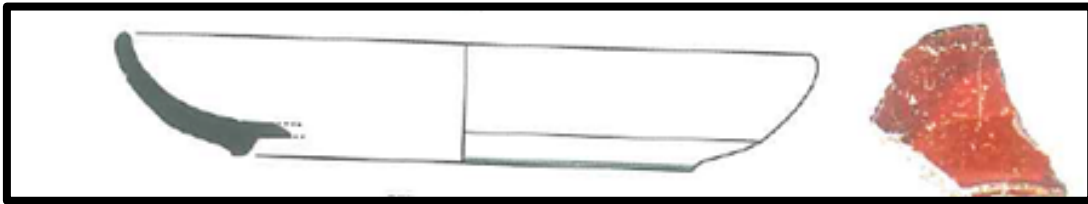
Levha IV

Levha 4a: Kantharos Parçası

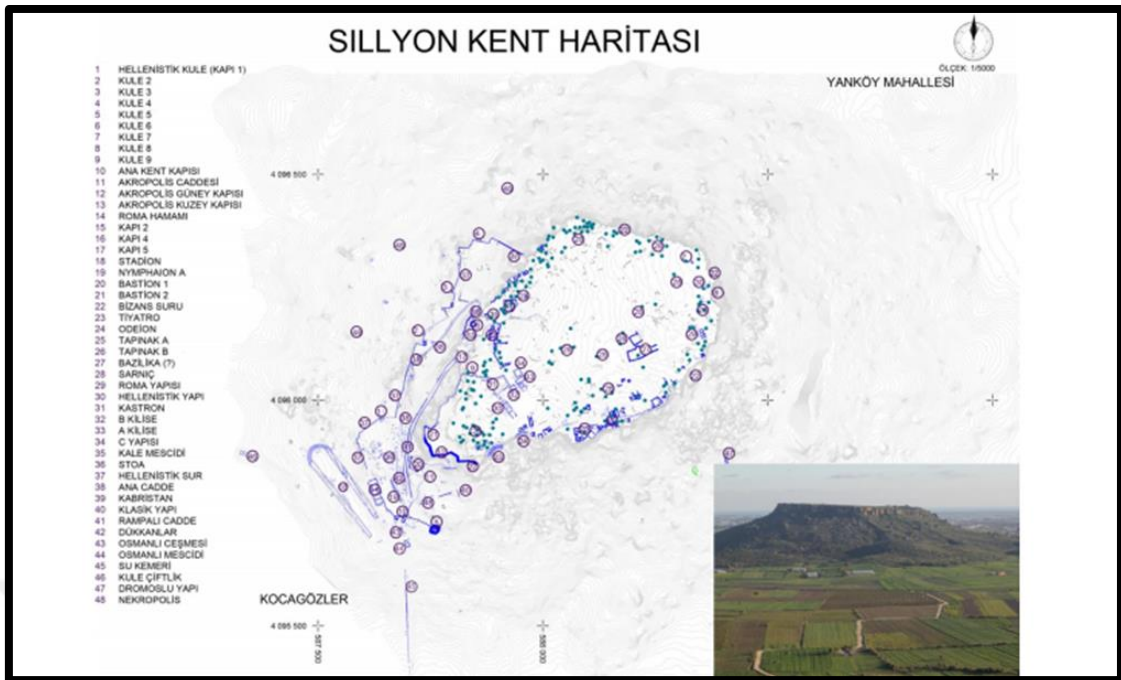

Levha 4b: Megakles'in Kızı Menodora'ya Ait Yazıt Kaidesi

Levha 5c: Terra Sigillata Parçası

Levha V

Levha 5a: Silyon Kent Haritası

Levha 5b: Kentin Yol ve Caddeleri

Levha VI

Levha 6a: Sillyon Sur Yapısı

Levha 6b: Helenistik Kule

Levha VII

Levha 7a: Bastion Yapısı

Levha 7b: Kastron Yapısı

Levha VIII

Levha 8a: Tiyatro Yapısı

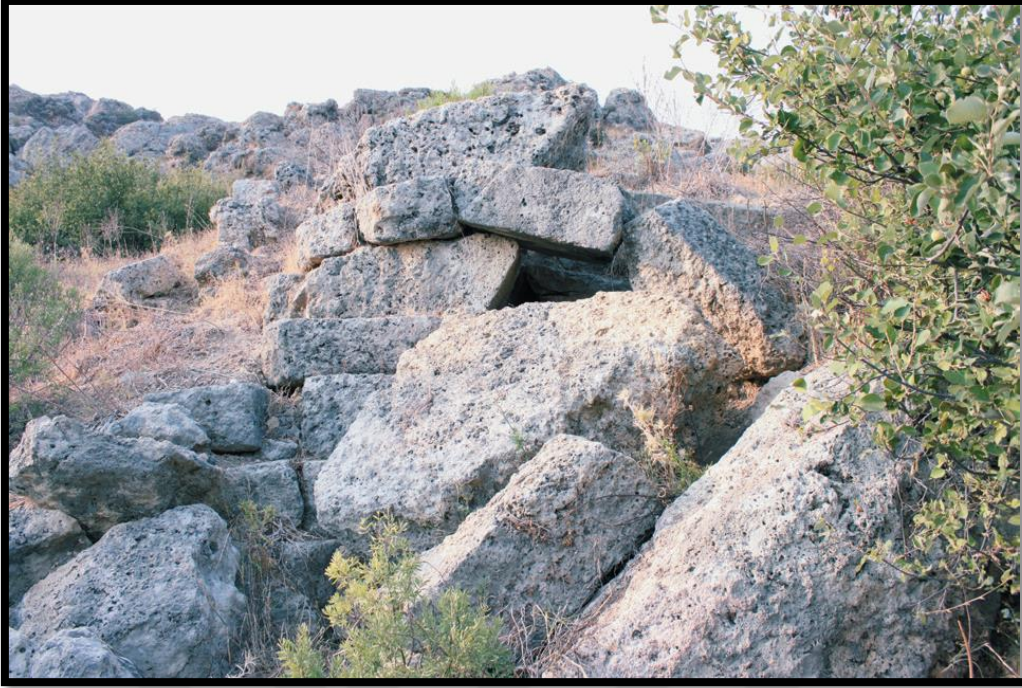

Levha 8b: Odeion Yapısı

Levha IX

Levha 9a: Geç Antik ağ eşmesi

Levha X

Levha 10a: Paşa Deliği Yapısı

Levha 10b: Roma Hamamı Yapısı

Levha 11a: Bedesten Yapısı

Levha XII

Levha 12a: Nekropolis Alanı

Levha XIII

Levha 13a: M.Ö. 4-.3.Yüzyıl Sillyon Kent Sikkesi

Levha 13b: Roma İmparatorluk Dönemi Sillyon Kent Sikkesi

Levha 13c: Antoninus Pius Dönemi Sillyon Sikkesi

Levha XIV

Levha 14a: A, B Kiliselerin ve C Yapısı

Levha 14b: A Kilisesi

Levha XV

Levha 15a: B Kilisesi

Levha 15b: C Yapısı

Levha XVI

Levha 16a: Mescit Yapısı

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Mükerrem AYYILDIZ
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Germencik Anadolu Lisesi, Aydın, 2014
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği, 2018
Tez/ Dönem Projesi Konusu	Kültürel Miras Turizmi Açısından Sillyon Antik Kenti'nin Değerlendirilmesi
Yabancı Dil / Diller	İngilizce& Rusça
İŞ DENEYİMİ	
Stajlar	2017-2018 Kilit Global Seyahat Acentesi/Rezervasyon Sorumlusu
Çalıştığı Kurumlar	07-09.2015-Garden of Sun Hotel/Bargirl 06-10.2016-Fame Residence Hotel/MiniClub 06.2017-08.2020 Kilit Global Seyahat Acentesi/Rezervasyon Görevlisi